

l'Auditor) 77

Núm. 77
Desembre 2016

L'auditoria del futur

Tot el que s'ha de saber sobre el nou informe d'auditoria

Reflexions i propostes del Grup de Treball de l'ODS 8

Especificitats de l'auditoria d'entitats sense afany de lucre

Entrevista a Patrice Dando, president de l'AMA

Sor Eulàlia d'Anzizu, 41
08034 Barcelona
Tel. 93 280 31 00
Fax 93 252 15 01
col.legi@auditors-censors.com
www.auditors-censors.com

L'índex)

- 3 Editorial**
Daniel Faura
- 4 Entrevista**
Patrice Dando, president de l'AMA
- 8 Auditoria**
L'auditoria del futur
- 14** Canvis normatius i doctrinals en la relació auditor-registrador mercantil
- 18** Tot el que s'ha de saber sobre el nou informe d'auditoria
- 24 Pericials**
Bones pràctiques en l'àmbit pericial (II)
- 28 Fiscal**
A voltes amb l'IVA i les subvencions
- 30 Escola d'auditoria**
Espai de recerca
- 34 Responsabilitat social empresarial**
Reflexions i propostes del Grup de Treball de l'ODS 8.
(Treball decent i creixement econòmic)
- 40 Entitats no lucratives**
Especificitats de l'auditoria d'entitats sense afany de lucre
- 46 Miscelània**
Formació financera a les escoles
- 48** Enquesta sobre el futur de l'auditoria
- 51** "El reto de mejorar la calidad de la auditoría"
de Frederic Borràs

Director

Xavier Cardona

Ajudant de redacció

Silvia Richarte

Disseny

Finder & Wilber, S.A.

Edita

Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya

Col·laboradors

Daniel Faura, Patricia Daura, Comissió de joves CCJCC, Departament Tècnic, Xavier Pujol, Carlos Villabona, Víctor Benedito, Jordi Casals, Àngela Mantas, Joan Fontrodona, Montse Enrique i Jordi Martínez.

Quaderns Tècnics

Departament tècnic del CCJCC

L'Auditor) No s'identifica específicament amb les idees i opinions exposades en els articles publicats, que són responsabilitat exclusiva de l'autor.

Dipòsit Legal. B-42968-91
ISSN 2014-3893

SEGUEIX-NOS A:

@AuditorsCENSORS

<https://www.linkedin.com/grp/home?gid=4529821>

l'editorial)

Daniel Faura
President

Aquest any celebrem que fa vuitanta-cinc anys que es va fundar el primer Col·legi de Comptadors Jurats de Catalunya, una iniciativa de diferents professionals de l'àmbit comptable i financer, que hem de reconèixer que van ser uns avançats "ja que van crear l'òrgan gairebé abans que la funció", com va suggerir el company i catedràtic Vela Pastor, ja que en aquells temps no hi havia una cultura econòmica ni empresarial d'exigència de transparència, ni tampoc s'havia desenvolupat el concepte de grups d'interès com el coneixem avui. Però ells es van avançar, com ho havien fet els de Bilbao l'any 1927, que van seguir la iniciativa sorgida feia anys ja en el món anglosaxó, concretament a Escòcia, on l'any 1854 es va crear la primera corporació mundial d'auditors, l'Institute of Chartered Accountants of Scotland.

El Col·legi actual no es va aprovar fins a l'any 1995, per acord unànim dels diputats catalans, ja en període de plena aplicació de la primera Llei d'auditoria de comptes, aprovada l'any 1988 per transposició del contingut de la Directiva 84/253/CEE. Ja portem, doncs, vint-i-un anys amb el nou Col·legi i gairebé trenta amb l'auditoria legalment regulada. Regulació que considerem que és necessària, si tenim en compte el component d'interès públic que té la nostra professió, però també pensem que és excessiva, farragosa, difícil d'acomplir, i creiem que si estigués fonamentada més amb principis i objectius que no pas amb regles sovint massa rígides, contribuiria al fet que l'auditor executés la seva funció centrant-se en el seu judici professional, tan fonamental com la independència per executar una tasca de qualitat.

Vivim un temps d'inestabilitat, incerteses i també de molts canvis, en què sorgeixen noves tendències, l'aparició de nous models de negoci, una creixent audiència global de grups d'interès, que necessiten disposar d'informacions àmplies i diverses que depassen l'àmbit comptable i financer, que requeriran noves mètriques i la identificació d'indicadors financers i no financers. Informacions, però, que han de ser fiables, comparables, rellevants i verificables. Verificacions a les quals els auditors hauran de donar resposta, sovint amb una tasca contínua on l'abast serà el procés més que la situació de les dades en un moment determinat i, que en qualsevol cas hauran de concloure amb l'emissió d'informes amb narrativa extensa, tant amb contingut prospectiu com de períodes ja conclusos, i hauran d'avaluar les xifres i les explicacions que les suporten, i també les estratègies que s'han seguit en la gestió de riscos i les bases per elaborar les previsions futures.

Tanmateix la missió principal de l'auditor seguirà sent la d'oferir confiança i seguretat als usuaris de la informació. I gràcies a l'amplitud i solidesa de la seva formació, tant d'accés com continuada, i a la vasta experiència acumulada en diferents sectors i especialitats, l'auditor, a més d'estar facultat per poder verificar la informació de les empreses i organitzacions, privades, públiques i sense ànim de lucre, també està en immillorables condicions, sempre preservant la seva independència, d'acompanyar-les en serveis d'assessorament general, seguretat, prevenció, investigació de frauds, mediació, avaluació i anàlisi de la seva viabilitat, i altres de relacionats. Són temps de cooperar i compartir, de participació activa de tots, per això recentment hem elaborat una enquesta entre els col·legiats per conèixer la seva opinió sobre els temes que els ocupen i generen inquietuds, per trobar-hi orientació, solució i suport entre tots. Trobareu també els resultats de l'enquesta en aquesta revista.

Aquesta edició coincideix amb la celebració del Dia de l'Auditor, que enguany ens apropa al món de l'esport, tan present també en la nostra vida i entorn, i ens acullen les instal·lacions del Camp Nou. En aquesta edició, a més de la conferència magistral del professor Maluquer de Motes, atorgarem els tradicionals guardons i reconeixements, i cal destacar especialment el lliurament de plaques a tots aquells que fa vint-i-cinc anys que es van incorporar a la professió, i el lliurament de títols als nous auditors i auditores que han aprovat la darrera convocatòria del ROAC. Enhorabona a tothom!

Com que tenim a prop les dates nadalenques, us desitjo que passeu unes bones festes, i els millors auguris per a l'any vinent!.

l'entrevista)

Patrice Dando

President de l'AMA
(Arc Mediterrani d'Auditors)

“ La comptabilitat és necessària per a totes les empreses, ja siguin grans o petites, i els dirigents, però també els actors socials, necessiten comptabilitats fiables

Quins són els reptes més imminents per als experts comptables a França?

Els reptes als quals s'enfronten els experts comptables a França són diversos:

- Un augment sense precedent de la normativa en tots els dominis; el volum del Codi General d'Impostos ha augmentat un 61% en pocs anys; el Codi Laboral augmenta dues-centes pàgines a l'any. La norma per al màster en qualitat (NPMQ), d'aplicació obligatòria en tota la professió, reforça els nostres procediments, però també augmenta els temps i els pressupostos que han de consagrar els gabinets d'experts comptables al seu control intern; la norma contra el blanquejament de capitals afegeix encara més obligacions. Els nostres clients, en les seves professions, també s'enfronten a un entorn normatiu cada cop més complex.
- Una evolució tecnològica excepcional amb la transmissió telemàtica de totes les declaracions fiscals, socials i jurídiques, per part dels experts comptables a les diferents administracions. Els experts comptables han d'invertir tecnològicament per afrontar els actuals reptes. És un repte que comporta una oportunitat perquè els gabinets hagin de ser capaços d'assignar eficientment recursos.
- No obstant això, la situació econòmica continua sent molt difícil; es veu agreujada per una pressió fiscal, social i normativa sense precedents que afecta els clients. De fet, els marges dels gabinets disminueixen, ja que han d'invertir per endavant i han de continuar sent atractius.

Estem vivint un escenari de canvis en què la societat requereix més transparència i retiment de comptes.

Què podem aportar els auditors francesos, italians i espanyols en aquest entorn?

- És una gran oportunitat, ja que ens aporta confiança. Aquesta confiança és necessària per al bon funcionament de l'economia i, per tant, del creixement i la creació de treballs estables. Som, més que mai, indispensables, tot i que, reglamentàriament, els nostres llistats d'intervenció obligatòria són elevats. Alexis de Tocqueville va dir que la primera norma de l'economia és tenir els comptes fets i que el primer pas que porta a la ruïna es no fer-los. La comptabilitat és necessària per a totes les empreses, ja siguin grans o petites, i els dirigents, però també els actors socials, necessiten comptabilitats fiables.
- Afegiré que així podem contribuir al fet que els nostres clients evolucionin davant els reptes als quals s'enfronten. En l'entorn mediterrani, hem de fer el que calgui perquè es coneguin millor i augmentin els intercanvis entre els nostres països. Estic convençut que aquests intercanvis presenten unes oportunitats conseqüents.

Els equips d'auditoria han d'estar preparats per afrontar nous reptes. Quines són les necessitats de formació, competències i habilitats que han de desenvolupar?

Sempre s'ha de tenir una base tècnica sòlida. Cal afegir-hi la cultura general, la cultura econòmica i el sentit de la curiositat i de l'obertura a aquells que permeten treballar en equip, comprendre les evolucions i adaptar-se. En

aquest sentit, s'han de desenvolupar les competències lingüístiques, també són indispensables la humilitat i el desig continu d'aprendre. Cal afegir-hi competències informàtiques. El "big data", la "blockchain" poden revolucionar la nostra professió. Tot això, finalment, és apassionant.

Quins són els reptes més imminents de l'AMA?

- En el marc de l'entorn complex i evolutiu que acabem de definir, l'AMA aporta solucions als companys del Mediterrani. El congrés de l'AMA desenvolupa temes concrets al servei dels col·legues i els seus clients, que contribueixen a enriquir les nostres pràctiques professionals i a comprendre millor l'evolució del nostre entorn, gràcies a aquesta visió creuada dels nostres tres països amb totes les seves regions, les seves particularitats i similituds. Els intercanvis de convivència que permeten els congressos entre col·legues de països certament diferents, però amb regions frontereres, són també oportunitats de negoci.
- L'AMA ha de reforçar encara més els seus congressos i cercar la qualitat i la millora continuada dels tallers.
- L'AMA disposa d'un saber fer important, però ha de saber-ho fer. L'Arc Mediterrani d'Auditors mereix ser conegut i reconegut.
- En resum, hi ha dos grans reptes:
 - Perseguir la millora continuada dels serveis que s'aporten als col·legues, en el marc dels congressos, però també a través de la pàgina web, del butlletí, de la base de dades, de les pràctiques i de la formació de joves.
 - Augmentar el renom de l'AMA, fer que l'AMA sigui conegut, que és quelcom realment interessant per als col·legues i les nostres economies regionals.

Vostè ha participat en l'últim Congrés de l'AMA que ha tingut lloc conjuntament amb el Congrés de l'ICJCE a Màlaga. Què li ha semblat aquesta experiència?

Sobretot, vull donar les gràcies a l'ICJCE, a Mario ALONSO i a Eduardo MOLINA. Aquesta experiència ha estat molt interessant per a l'AMA. A més dels nostres tallers, hem pogut assistir a les conferències plenàries i als tallers del Congrés de l'ICJCE. Els nostres tallers, a més, estaven oberts a tothom, la qual cosa ens ha permès fer que els assistents coneguin l'AMA, cosa que ha aportat, a més, prestacions complementàries a tothom. De la mateixa manera, hem tingut una gran acollida. Podrem renovar aquest tipus d'experiència en altres ocasions.

PATRICE DANDO

- *President de l'AMA (Arc Mediterrani d'Auditors)*
- *Expert comptable i Commissaire aux comptes*
- *Nascut el 13 d'agost de 1966 a Nogaro (Gers)*

Informació professional actual

- *Gerent i soci majoritari del despatx d'experts comptables DPA Expertise Conseil*

Altres responsabilitats

- *President del Centre du gestion agricole de Midi Pyrénées CENTRAGRI des de juliol 2014*
- *Elegit de 2004 a 2012 al consell regional de l'Ordre des Experts Comptables de Midi Pyrénées, com president de la comissió agrícola regional y administrador de l'ARECA.*
- *President de l'associació d'Experts Comptables et Commissaires aux Comptes du GERS del 2004 a 2008.*
- *Gerent de l'UNECA (Union Nationales des Experts Comptables Agricoles) des de 2007.*
- *Conseller (des de 2009), tresorer el 2011 i 2012, i vicepresident (des de 2013) de l'AMA (Arc mediterrani d'Auditors) <http://www.arcama.org/fr/>*

Altres treballs professionals

- *President de la Comissió tècnica de l'UNECA des de desembre de 2013.*
- *Titular del premi Roland MALISSARD 2002 atorgat per la professió un cop l'any a un jove expert comptable de Midi Pyrénées*
- *Jutge del Tribunal del Consell de treball d'AUCH des de 2008*

Formació

- *2003: Diplomat en Dret agrícola per la Universitat de Rennes*
- *1998: Diplomat d'Experts Comptable*
- *1993: Diplomat en Etudes supérieures comptables i financers*
- *1990: Mestratge en Ciències i tècniques comptables i financeres*

Varis

- *Esports: jugador de rugby federat fins els 34 anys*

DIÀ DE L'AUDITOR 2016

Camp Nou, Barcelona

1 de desembre de 2016

Programa

#DiadelAuditor

16:30-18:00h

Visita guiada al Camp Nou Experience *

(Av. Joan XXIII s/n - carrer Aristides Maillol, s/n)

El prestigi assolit l'ha situat com el museu de temàtica esportiva més visitat del món. També és el museu més visitat de Catalunya i una de les millors eines de projecció social i cultural del Club. Durant la visita al museu, es percep la dimensió de la història i els orígens del Club, a més del carisma de les grans estrelles que han vestit la samarreta blaugrana.

· La visita té una durada de 45 minuts.

· Es faran 3 grups, el primer iniciarà la visita a les 16:30h, el segon a les 16:45h i el tercer a les 17:00h.

(*) Places limitades.

Auditori 1899

18:00 -18:45h

Acte presentat pel periodista Jordi Robirosa

Sr. Daniel Faura, President del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya

Sr. Mario Alonso, President de l'Instituto de Censores Jurados de Cuentas de España

18:45h-19:30h

Conferència:

"85 anys d'història econòmica del País i del CCJCC"

A càrrec de Jordi Maluquer, Catedràtic d'Història i Institucions Econòmiques de l'UAB

19:30h-19:45h

Lliurament del Premi a la millor comunicació de temes relacionats amb la transparència

19:45h-20:00h

Lliurament de l'Ajut a la cooperació

20:00h-20:20h

Lliurament de diplomes als nous censors incorporats a la professió

20:20h-20:40h

Lliurament de plaques als col·legiats de 25 anys d'antiguitat

Sala Roma 2009

21:00h-00:00h

Sopar i nomenament de l'Auditor Distingit 2015

(Tiquet del sopar 75€ per pers.)

Col·legi
de Censors Jurats
de Comptes
de Catalunya
=
EL CØL·L3G1

Patrocina:

Caixa d'Enginyers

l'auditoria)

L'auditoria del futur

Comissió de Joves del Col·legi

En el context canviant actual, el futur de l'activitat d'auditoria presenta moltes incògnites on diferents variables tindran impactes en el nostre dia a dia. L'efecte de les noves tecnologies en els models de negoci i l'evolució i adaptació del marc normatiu local i internacional són alguns dels aspectes principals que haurem de tenir presents per superar els reptes que es plantegin en l'exercici de la nostra professió, amb l'objectiu d'afegir valor a les organitzacions i als diferents destinataris del nostre treball.

Aquest article es planteja a manera de pregunta-resposta sobre aspectes que han de servir per definir com serà l'auditoria del futur. Cada pregunta tracta un aspecte que, d'alguna manera, més o menys directa, interactua i conforma l'auditoria. L'article s'ha d'entendre com una continuació del que es va publicar a la revista 76, de juliol de 2016, en la qual els membres de la Comissió Tècnica del Col·legi responien a les mateixes preguntes a què ara donen resposta els membres de la Comissió de Joves del Col·legi.

1 Com serà l'informe d'auditoria en el futur?

L'informe d'auditoria en el futur deixa de ser un paper estandaritzat i ofereix al lector més informació sobre els riscos que afecten en particular cada organització.

L'objectiu del nou informe persegueix ser més transparent, amb la qual cosa s'aporta més informació als inversors, ja que aquests cada cop tenen més interès a saber com s'ha desenvolupat l'auditoria i com els seus resultats poden afectar les seves decisions.

En aquest sentit, l'IAASB ha dut a terme una reforma dirigida a proporcionar un nou enfocament a l'informe d'auditoria.

Les principals novetats que envolten aquest nou informe són, entre d'altres, el canvi en l'ordre dels paràgrafs, més detall en la delimitació de la responsabilitat de l'auditor i dels responsables de l'entitat auditada, i una manifestació expressa de l'auditor envers la seva independència.

De la mateixa manera, s'haurà d'incloure una descripció de les qüestions clau més significatives i les observacions que fa l'auditor. Tot això provocarà més interacció entre l'auditor i el comitè d'auditoria.

La Comissió de Joves auditors (CJ) pensa que el futur de l'informe d'auditoria evoluciona per donar resposta a les inquietuds dels lectors en el moment en què s'emet. Per tot això, entenem que ha de ser un document en constant canvi, que doni resposta en un entorn canviant que requereix cada cop més informació molt més ràpida i precisa. Per tot això, entenem que estaria bé que hi hagués un canvi en el contingut dels comptes anuals, perquè l'auditor pogués opinar sobre el que realment li interessa al lector, i intentar així que no sigui merament econòmic i que doni informació sobre aspectes ambientals, socials i de desenvolupament sostenible.

2 Canviarà l'usuari dels informes d'auditoria? Tindrà sentit un únic informe per a tots els usuaris?

Els informes d'auditoria, com els coneixem actualment, tenen com a objectiu emetre una opinió adreçada a un "usuari" per tal de concloure sobre si la informació que s'inclou en els estats financers és correcta i si està lliure d'incorreccions materials, amb un únic objectiu: ajudar-lo en la presa de decisions. Si bé aquest usuari podria ser qualsevol entitat o persona (stakeholder), tenint en compte el caire "financer" del contingut actual dels informes d'auditoria, resulta obvi que els principals usuaris siguin, per tant, usuaris amb inquietuds relacionades amb el contingut actual de l'informe, és a dir, qüestions lligades amb la normativa comptable, legal, mercantil i financera.

Respecte a la pregunta sobre si canviarà o no l'usuari dels informes d'auditoria, la resposta dependrà de com siguem capaços nosaltres i, en definitiva, la societat, d'aconseguir que els informes d'auditoria superin aquest contingut financer que històricament els ha identificat. Només d'aquesta manera canviarà l'usuari.

L'informe d'auditoria, com les organitzacions, s'ha d'entendre com un tot. No tindria sentit l'emissió de

diferents informes per a diferents usuaris. En l'entorn actual, si bé la vessant econòmica continua sent un dels pilars bàsics per a la presa de decisions, cada cop més aquestes es basen en altres factors que fa anys serien impensables. Sense anar més lluny, per exemple, mai ningú no s'hagués pensat que la decisió de qualsevol inversor a l'hora de decidir invertir en una entitat financera, no es basaria en el seu rendiment, sinó en quin tipus de banca porta a terme i quins són els seus valors. Si es pot donar resposta a la demanda dels stakeholders en un únic document, sí que tindrà sentit.

3 Com afectarà l'ús de les tecnologies de la informació a l'auditoria? Canviarà la manera de treballar actual?

Les tecnologies de la informació formen part essencial de les companyies, que han d'evolucionar contínuament per no quedar-se apartades, cosa que comporta integrar equips multidisciplinaris per a la bona comprensió dels diferents processos de negoci en les organitzacions. En gran mesura, les auditories es basen en informació extreta d'aplicacions informàtiques que donen suport a cada un d'aquests processos i, per tant, la valoració de riscos de què parla la NIA-ES 315, extensiva a l'entorn IT que opera a les organitzacions que auditem, resulta una part fonamental del nostre treball, ja que la revisió dels estats financers no ens servirà de res sense la certesa que els sistemes d'informació comptable i de gestió estan controlats i no poden ser modificats a discreció dels interessos puntuals.

En aquest sentit, és necessària la capacitació de professionals perquè puguin analitzar els diferents controls que operen sobre les aplicacions. L'auditor haurà de plantejar l'estratègia d'auditoria en funció de les conclusions d'aquesta anàlisi prèvia, la manera de treballar hauria de canviar vers una efectivitat i seguretat més grans.

En l'àmbit intern, tot això fa que els professionals del sector ens mantinguem actualitzats i que disposem d'eines tant o més avançades que les dels nostres clients.

4 Canviaran les estructures actuals de tipus piramidal de les auditories? Com seran els equips de treball en el futur?

Si tenim en compte la ràpida evolució de les noves tecnologies, els canvis que experimenten les mateixes organitzacions i el desenvolupament de les normatives encaminades a un mercat més globalitzat i complex, és evident que els equips de treball han d'evolucionar també en la mateixa direcció i amb la mateixa velocitat per poder donar resposta a aquests canvis. En aquest sentit, creiem que l'estructura piramidal actual serà també l'estructura del futur, però amb perfils professionals diferents i més especialitzats i competents. El personal serà més polivalent i els equips de treball, més multidisciplinaris. Les tasques que caldrà dur a terme requeriran més del judici i l'escepticisme professional i es reduiran les tasques mecàniques i rutinàries, tot això incrementarà la qualitat del treball i el valor afegit que tant demanen els usuaris de la informació.

5 Com ho farà l'auditoria del futur per atreure el talent?

El personal és l'actiu més valuós de les empreses d'auditoria i, per aquest motiu, les organitzacions han de destinar recursos per invertir en el seu personal. En aquest sentit, i tenint en compte que cada cop més l'auditoria tendirà a ser més globalitzada, els equips i el personal també hauran de ser globals i multidisciplinaris. Considerem que, per tal d'atreure el talent, és important el següent: donar noves oportunitats de creixement en tots els sentits, per la qual cosa caldrà deixar de banda les tasques rutinàries que caracteritzaven l'auditoria fins ara i s'haurà d'innovar en les noves metodologies que exigeixen els reguladors actuals i que comportin un repte per a les persones; donar suport al personal que tingui un desenvolupament excepcional i saber premiar aquest mèrit; donar una recompensa al rendiment, no només a través del reconeixement sinó també a través de mitjans tangibles; aprofitar els avantatges que ens permet la tecnologia per facilitar les tasques que cal dur a terme i, d'aquesta manera, donar més flexibilitat al personal i, atès que l'auditoria requereix un sacrifici, també és important donar suport al personal en moments d'adversitat. Si es compleixen tots aquests aspectes, creiem que el talent fàcilment anirà cap a l'auditoria i, per tant, l'auditoria serà més enriquidora per a les organitzacions i per als usuaris en general.

6 Quines competències i capacitats hauran de tenir els auditors del futur?

La crisi, la globalització i les noves tecnologies han canviat la naturalesa dels negocis, per la qual cosa s'han redefinit els conceptes clau perquè l'economia funcioni: la confiança i la transparència. El futur de l'auditoria passa per reforçar el paper de l'auditor com a generador d'aquesta confiança i transparència i, per aconseguir-ho, l'auditor ha d'adaptar la seva activitat a un context més ampli, complex i dinàmic. En aquest sentit, l'auditor, a banda de ser independent i de complir amb els principis ètics de la seva professió, haurà de tenir prou capacitat professional i experiència tècnica per planificar, organitzar i executar de la manera més eficient i econòmica, el treball d'auditoria amb la qualitat professional que requereixin les organitzacions i els usuaris de la informació. Addicionalment, la polivalència, la gestió dels equips multidisciplinaris i l'especialització sectorial seran requisits clau i indispensables d'un auditor en el futur per tal de donar aquesta confiança i transparència que demanen els tercers.

7 Continuaran sent vàlids els principis ètics actuals o caldrà modificar-los, per treure'n o incorporar-ne de nous?

Tant l'última llei d'auditoria aprovada com la seva predecessora, fixen les normes ètiques d'aplicació per als auditors de comptes: competència professional, diligència deguda, integritat i objectivitat. Tanmateix, si ens remuntem al segle passat, la llei ja feia referència a aquests principis, ja sigui de manera explícita o implícita.

En el tren de la revolució tecnològica al qual ens hem enganxat, ja sigui amb la modificació dels nostres procediments de treball o amb la reglamentació de noves normes d'auditoria, cal una actualització dels principis ètics d'aplicació. L'actualització no l'entendem com una substitució de les normes actuals, sinó de la seva ampliació. Les normes actuals contenen tots aquells principis bàsics que eren necessaris per a la figura de l'auditor en la nostra vessant anterior. Si assumim que la figura de l'auditor del futur s'haurà de veure modificada, per què no els seus principis ètics? Una altra pregunta que ens hem de fer és: si cada cop més, en els procediments d'auditoria intervenen altres professionals, per què no han de ser d'aplicació a aquests també? S'hauria d'ajustar novament la regulació vigent?

Els informes d'auditoria, amb les últimes modificacions introduïdes, requereixen més detalls envers el nostre treball, sobre els quals "sonen veus" que en vaticinen l'ampliació amb informació complementària referent a la responsabilitat social. Si tots aquests canvis arriben a produir-se, no serà

necessària la modificació, sinó l'actualització i ampliació de nous principis per als futurs auditors.

8 Seguirà tenint sentit la figura del soci-auditor? Quin perfil haurà de tenir i quin serà el seu paper?

Els comptes anuals pretenen ser cada vegada més una descripció transparent de l'evolució i activitat de la societat, i una font d'informació fonamental per a tots aquells que hi estan interessats. En aquest sentit, els nous requisits dels informes d'auditors volen que l'auditor s'involucri més a l'hora d'identificar i respondre als riscos als quals està subjecte, la qual cosa no comporta no només una revisió del "passat" sinó també del seu "futur". Per a això, des de fa uns quants anys, i és un fet que s'accentuarà en un futur immediat, l'auditor ha d'identificar i respondre a tots els àmbits en els quals actua la societat, i això implica un coneixement profund del sector i del mercat en el qual opera (riscos i oportunitats), de la legalitat a la qual està subjecta la companyia, dels circuits d'informació de la companyia (IT), dels mercats en què opera (capitals) i alguns més que puguin afectar la companyia.

Tot això anterior ha de sintetitzar-se amb un coneixement ampli de la normativa comptable, que, alhora, requereix també una alta especialització (un exemple en són els instruments financers). Així mateix, les eines informàtiques han obert la porta a automatitzar procediments d'auditoria que permeten una reducció (en hores) dels procediments substantius i analítics tradicionals.

És per això que el rol de soci ha d'evolucionar, ha de ser un professional capaç de gestionar i combinar tot el coneixement dels diferents professionals i especialistes que participen d'una auditoria, amb l'objectiu d'establir les proves d'auditoria per respondre als riscos existents i donar valor afegit a tots els interessats en els comptes, i s'ha d'involucrar menys en les tasques "tradicionals". Per a això serà imprescindible que les empreses d'auditoria disposin d'un equip multidisciplinari o d'estructura per afrontar els nous desafiaments (incloent-hi els experts informàtics, enginyers, experts sectorials, etc.)

9 Quina serà la formació necessària per als auditors del futur?

Quantes vegades hem sentit a dir que hi ha coses que no canvien mai? La nostàlgia amb què s'escolta aquesta expressió és precisament una evidència que això ha deixat de ser així. El futur és d'aquells que estan disposats a acceptar els canvis, a adaptar-se ràpidament a allò que la societat demanda, en qualsevol dels seus àmbits. Hi ha qui diu que la tercera revolució

industrial ja és aquí, que la majoria dels nens que avui van a l'escola bressol, quan siguin grans, treballaran en professions que encara no s'han inventat. No sabem com serà d'extrema aquesta tendència el dia de demà, però el que ja és una realitat és que hi ha uns nous models de negoci que han començat a sorgir, que han esdevingut empreses i que alhora han fet replantejar els models de les ja existents; empreses que es consideraven consolidades s'han vist obligades a replantejar les seves estratègies, a incorporar tecnologies i professionals especialitzats.

I què hem de fer els professionals de l'àmbit de l'auditoria? Sembla clar que hem de pujar al tren. Ja no n'hi haurà prou que l'auditor sàpiga una mica de tot i gens de res, com es diu col·loquialment. Creiem que seran necessàries les especialitzacions si volem continuar aportant valor afegit als nostres clients, i no com un complement o aspecte diferenciador en l'àmbit comercial, sinó que serà una nova necessitat creada, a la qual haurem de donar resposta, tant en l'àmbit de l'empresa com en l'àmbit individual, cadascun dels professionals del sector de l'auditoria. Aquesta especialització implicarà un coneixement dels nous models de negoci molt més profund i tècnic, per tant, requerirà formació específica per ser més eficients a l'hora de detectar els riscos i donar les respostes adequades per minimitzar-los. En definitiva, si no hi ha una especialització, aquest aspecte en si mateix es convertirà en un risc d'auditoria que prendrà molta més força.

No obstant això, el debat està servit, ja que per a les gran empreses d'auditoria, incorporar professionals que tinguin formacions específiques addicionals (enginyeria, informàtica, màrqueting, sociologia, etc.) els serà més fàcil. Però, i les petites i mitjanes empreses d'auditoria, com podran ser igual de competitives? Inevitablement, creiem que també s'hauran d'especialitzar, encara que això signifiqui renunciar a un tros del pastís. En definitiva, el futur serà per als valents, aquells que tinguin una capacitat d'adaptació més gran i més ràpida, i que estiguin disposats a créixer professionalment.

10 Com hauria de ser la normativa que regulés l'auditoria? Tindrà sentit una normativa local?

A causa de la globalització en la qual ens veiem immersos, és convenient que la normativa que regula l'auditoria s'adapti a aquests canvis, sobretot per facilitar el treball i la visió dels diferents auditors que en algun moment han de col·laborar. Les diferències en la manera d'interpretar l'auditoria, a causa de diferents legislacions, dificulta l'anàlisi de la feina dels auditors en empreses estrangeres.

Per tant, no té sentit que hi hagi una normativa local, ja que incrementaria la complexitat de la normativa i comportaria que només per un fet regional l'anàlisi

comptable i financera s'hagués de tractar diferent. Els últims anys, la normativa que regula l'auditoria ha començat un procés de convergència cap a les normes internacionals d'auditoria, es van modificar les Normes Tècniques d'auditoria amb l'objectiu d'adaptar-les a la nova redacció de la Llei 12/2010 i adoptar el contingut mínim que indica la IFAC en les seves normes NIA.

I com va dir Evsey Domar: "Construir un model o, en realitat, construir qualsevol teoria (o escriure una novel·la, un relat breu o una obra de teatre) consisteix a extreure de l'enorme massa de fets que anomenem realitat, unes quantes observacions clau, senzilles i fàcils de gestionar que, quan es posen totes juntes de manera enginyosa, es converteixen per a alguns fins i tot en un substitut de la mateixa realitat." Per tant, com menys ens compliquem a crear normatives diferents, més clarificadora serà la feina de l'auditor i més ens acostarem al destinatari final.

11 Continuaran havent-hi els col·legis professionals? Com hauran d'evolucionar?

Que determinats poders (aliens als col·legis) iniciessin fa temps un debat sobre l'existència dels col·legis professionals o bé denota desconeixement de la seva funció o bé hi ha una intencionalitat de dinamitar la funció social que tenen.

Els col·legis professionals (i el d'auditors no n'ha de ser una excepció) duen a terme una funció social per tal de vetllar per l'interès general de tots els ciutadans, regulen directament o indirectament qui està qualificat per exercir una determinada professió, són uns agents autoreguladors i sancionadors i uns actors-interlocutors molt útils per a l'Administració.

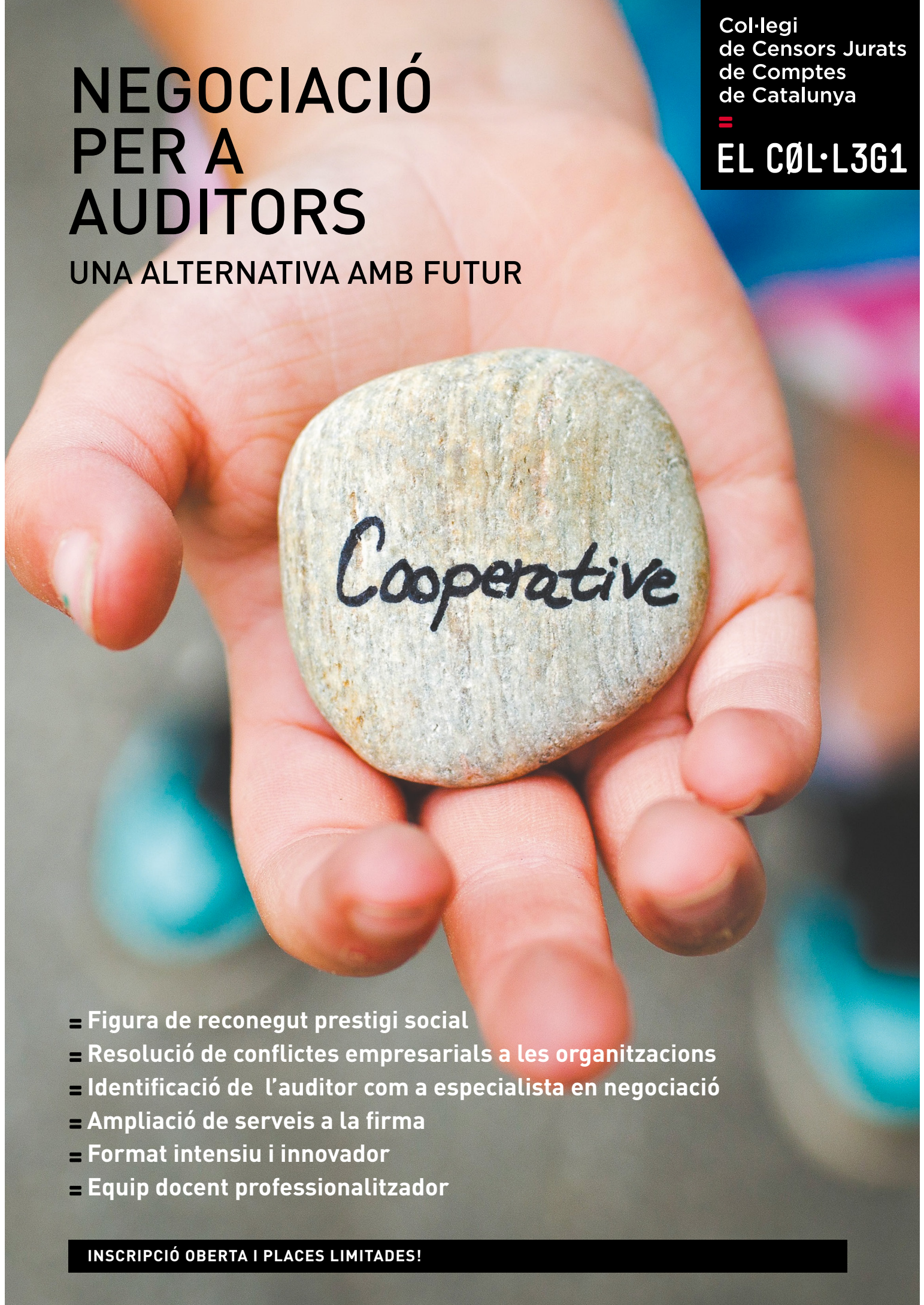
En un món en què cada cop més el poder es concentra en menys mans, els col·legis professionals han de saber defensar els ciutadans individuals (i, per tant, els usuaris dels seus professionals) i els seus col·legiats més petits fer front als interessos dels actors socials amb més capacitat d'influència (la unió fa la força, vaja). El Col·legi d'Auditors en concret, ja que no són els col·legis qui acrediten els professionals sinó la mateixa Administració, ha d'anar guanyant espai en àmbits com la formació dels seus col·legiats, el control i denúncia de les males praxis i dignificar socialment la feina que fem, per la qual cosa s'ha de comunicar i posar en valor davant la societat.

NEGOCIACIÓ PER A AUDITORS

UNA ALTERNATIVA AMB FUTUR

Col·legi
de Censors Jurats
de Comptes
de Catalunya

=
EL CØL·L3G1

Cooperative

- = Figura de reconegut prestigi social
- = Resolució de conflictes empresarials a les organitzacions
- = Identificació de l'auditor com a especialista en negociació
- = Ampliació de serveis a la firma
- = Format intensiu i innovador
- = Equip docent professionalitzador

INSCRIPCIÓ OBERTA I PLACES LIMITADES!

l'auditoria)

Canvis normatius i doctrinals en la relació auditor-registrador mercantil

Departament tècnic

Com és conegut, la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes, ha modificat també, a través de la seva disposició final quarta, diferents articles del text refós la Llei de societats de capital (d'ara endavant, el TRLSC). D'aquestes modificacions, volem destacar en aquest article les que fan referència al dipòsit de l'informe d'auditoria i al nomenament de l'auditor per part del Registre Mercantil. A més, també ens referirem, sense sortir de l'àmbit del Registre Mercantil, a la doctrina més recent de la Direcció General dels Registres i del Notariat (d'ara endavant, la DGRN) en relació amb el tractament registral dels informes d'auditoria amb opinió denegada.

Pel que fa al dipòsit de l'informe d'auditoria, l'apartat 1 de l'article 279 Dipòsit dels comptes, abans de la seva modificació, exigia als administradors la presentació (dipòsit) en el Registre Mercantil de l'informe d'auditoria exclusivament en dues situacions: "quan la societat estigui obligada a auditoria o que aquesta s'hagi acordat a petició de la minoria". La modificació que va introduir la Llei 22/2015 afegeix una nova situació on resulta obligada la presentació de l'informe d'auditoria: quan l'auditoria s'hagi acordat "de manera voluntària i s'hagi inscrit el nomenament d'auditor en el Registre Mercantil".

Aquesta modificació de l'article 279 del TRLSC és aplicable, així ho precisa la disposició final catorzena de la Llei 22/2015, en relació amb els informes d'auditoria de comptes anuals dels exercicis socials que comencin a partir de l'1 de gener de 2016, moment a partir del qual és d'esperar que cap registrador admetrà el dipòsit d'uns comptes anuals si en el full registral consta inscrit un auditor per un període que comprèn els comptes anuals que es pretenen dipositar, i això independentment de les circumstàncies del nomenament. Si bé alguns registradors mercantils ja exigien, abans de l'entrada en vigor de la modificació de l'article 279 del TRLSC, la presentació de l'informe d'auditoria quan, en no estar l'entitat obligada a auditar-se per una disposició legal o a instància de la minoria, en el seu full registral constava inscrit un auditor de comptes, segons uns arguments que ha fet seus la DGRN a través de diverses resolucions.

Així, en la resolució més recent sobre el tema, la **Resolució de 15 de març de 2016**, la DGRN argumenta, en relació amb el dipòsit d'uns comptes anuals de l'exercici 2014, que, tot i reconèixer que en algunes resolucions anteriors arribava a una conclusió contrària, l'àmbit de voluntarietat d'una entitat que no té obligació d'auditar els seus comptes anuals "acaba quan la Junta General d'Accionistes acorda, entre altres acords, el nomenament d'auditor de comptes, i aquests acords, elevats a públics, consten inscrits en el Registre Mercantil. Així es dedueix de l'article 159 del TRLSC, que disposa taxativament –sense que hi hagi cap marge interpretatiu– que els acords que s'adopten en la Junta General són obligatoris per a tots els socis. En segon lloc, aquesta mateixa conclusió s'aconsegueix si es considera la funció que compleix el Registre Mercantil en el tràfic jurídic, ja que en ser una institució encaminada a donar publicitat a situacions jurídiques certes, el contingut de les quals gaudeix de les presumpcions

d'exactitud i validesa, es frustrarien eventuais drets de tercers que van confiar en el contingut del Registre, si es permet que el compliment dels acords inscrits quedi al lliure arbitri dels qui van promoure la inscripció". I afirma, a més, que seva doctrina ha rebut ara una sanció legal, és a dir, que el nou redactat de l'article 279 del TRLSC és una confirmació que l'anterior redactat ja s'havia d'interpretar de la mateixa manera.

Deixant de banda els arguments de la DGRN, hem de pensar ja què pot fer l'auditor per evitar haver de fer auditories dels comptes anuals dels exercicis que comencin a partir de l'1 de gener de 2016, quan l'entitat que no està obligada a auditar-se, i sense voluntat inicial de fer-ho, no pugui dipositar els seus comptes anuals perquè hi consta un auditor inscrit en el seu full registral i no s'aporta, en un primer moment, l'informe d'auditoria (ja no servirà, en cap cas, que en la certificació dels acords de la Junta General que aprova els comptes anuals s'indiqui que no s'aporta l'informe d'auditoria perquè l'entitat no està obligada a auditar-los, com sí que admetien fins ara part dels registradors mercantils). Tot i que la responsabilitat de tenir actualitzades les dades del seu full registral és de l'entitat, entenem que l'auditor pot evitar els inconvenients que comporta haver d'auditar en aquest context, prenent les cauteles següents:

- Abans que finalitzi l'exercici, cal revisar tots els nomenaments com a auditor dels comptes anuals que constin inscrits en el Registre Mercantil, independentment que el seu origen sigui una auditoria obligatòria o voluntària (una auditoria que va néixer com a obligatòria pot haver esdevingut voluntària si s'han deixat de complir els límits d'auditoria i no ha conclòs el període de nomenament, inicial o prorrogat).
- Identificar els encàrrecs que a data d'avui són voluntaris i contrastar amb les entitats si tenen voluntat d'auditar els comptes anuals de l'exercici.

- Si l'entitat no té voluntat d'auditar els seus comptes anuals, suggerir a l'entitat que l'òrgan que va anomenar l'auditor en revoqui el nomenament (la justa causa és evident quan no hi ha l'obligació legal d'auditar) abans que acabi l'exercici i que s'inscrigui la revocació en el Registre Mercantil. Pel que fa a la data de la revocació o la data de la seva inscripció registral, cal tenir present que els minoritaris tenen un termini de tres mesos a partir del tancament de l'exercici per sol·licitar que s'auditin els comptes anuals (article 265 del TRLSC), per la qual cosa el Registre Mercantil en determinades circumstàncies podria no acceptar la inscripció de la revocació de l'auditor quan entengui que afecta els drets d'aquell minoritari que no va assistir a la junta que va aprovar la revocació i consulta el Registre Mercantil l'endemà de la finalització l'exercici social, i en observar que hi consta un auditor inscrit, confia que els comptes anuals s'han d'auditar i, en conseqüència, no exerceix el dret de sol·licitar expressament que s'auditin. Lògicament, la decisió del registrador depèn de les circumstàncies concretes. I possiblement no serà igual si, per exemple, en pretendre la inscripció una vegada s'ha conclòs l'exercici social, la revocació l'han aprovat la totalitat dels accionistes o si els minoritaris no han participat en la Junta. Caldrà estar atents a les decisions que vagin prenent els registradors mercantils quan es pretengui, en una data posterior al tancament de l'exercici social, la inscripció de la revocació de l'auditor de comptes i a les resolucions de la DGRN que pugin abordar aquest tema.

Una altra de les modificacions en el TRLSC, que va aprovar la disposició final quarta de la Llei 22/2015, és la introducció d'un nou apartat 3 en l'article 267 del TRLSC, en relació amb la remuneració de l'auditor que nomeni el Registre Mercantil, que estableix que "en els supòsits de nomenament d'auditor per part del registrador mercantil, en efectuar el nomenament ha de fixar la retribució que ha de percebre l'auditor per a tot el període que hagi d'exercir el càrrec o, almenys, els criteris per calcular-la",

que “abans d’acceptar l’encàrrec i, per a la seva inscripció en el Registre Mercantil, s’han d’acordar els honoraris corresponents” i que “els auditors poden sol·licitar una caució adequada o provisió de fons a càrrec dels seus honoraris abans d’iniciar l’exercici de les seves funcions”. Aquest nou apartat ja és aplicable des de l’1 de gener de 2016, segon estableix la disposició final catorzena de la Llei 22/2015, és a dir, afecta tots els nomenaments d’auditor que han dut a terme els registradors mercantils a partir de l’1 de gener d’enguany, independentment de l’exercici social al qual fan referència els comptes anuals que s’han d’auditar.

A l’hora d’analitzar les implicacions d’aquest canvi normatiu, cal recordar també que la DGRN va emetre, amb data 9 de febrer de 2016, una **instrucció sobre qüestions vinculades amb el nomenament d’auditors, la seva inscripció en el Registre Mercantil i altres matèries relacionades** (d’ara endavant, la Instrucció de la DGRN), a la qual també farem referència.

La primera part de l’apartat 3 de l’article 267 del TRLSC (“en els supòsits de nomenament d’auditor per part del registrador mercantil, en efectuar el nomenament ha de fixar la retribució que ha de percebre l’auditor per a tot el període que hagi d’exercir el càrrec o, almenys, els criteris per calcular-la”) no és, de fet, cap novetat, ja que aquesta previsió ja la recull l’article 362 del Reglament del Registre Mercantil (Reial decret 1784/1996, de 19 de juliol). Únicament la Instrucció de la DGRN (instrucció segona) afegeix que “davant l’absència d’una normativa de la qual pugui deduir-se un criteri d’actuació per part del registrador mercantil que permeti el compliment de la seva obligació legal, sempre que per part d’un registrador mercantil hagi de procedir-se al nomenament d’un auditor de comptes, s’ha de remetre, amb caràcter purament informatiu, a l’efecte dels criteris per al càlcul dels honoraris de l’auditor designat, al Butlletí de l’Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes en el qual s’hagi inserit l’últim informe sobre la facturació mitjana per hora dels auditors, [...], i cal advertir que l’import concret dels honoraris que s’han de meritar depèn de la complexitat de les tasques que s’han de dur a terme i del nombre d’hores que es prevegi per a la realització dels treballs”, i que, en qualsevol cas, el registrador ha d’atendre a les regles i principis que s’estableixin en les Normes Tècniques d’Auditoria, i, si escau, a les normes que a aquest efecte pugui dictar el Ministeri de Justícia.

La segona part de l’apartat 3 de l’article 267 del TRLSC (“abans d’acceptar l’encàrrec i, per a la seva inscripció en el Registre Mercantil, s’han d’acordar els honoraris

corresponents”), en canvi, sí que és una novetat que pot ajudar a reduir la pressió a la qual es veien sotmesos molts auditors per acceptar el nomenament del Registre Mercantil, dins del termini reglamentari de cinc dies des de la seva notificació, sense haver pogut acordar els honoraris amb la societat. En efecte, la mateixa Instrucció de la DGRN (instrucció tercera) reconeix que “en determinades circumstàncies, el termini reglamentari pot semblar insuficient, atès que l’(auditor) proposat ha de ponderar els costos previsibles per a l’acompliment de la funció, així com la seva disponibilitat per dur a terme el treball dins del termini establert i examinar la seva independència i l’eventual existència de causes d’incompatibilitat” i, a més, acordar els honoraris, condició que des de l’1 de gener de 2016 esdevé condició necessària per acceptar el nomenament i inscriure’l. En coherència, la Instrucció de la DGRN (instrucció tercera) indica que “el registrador pot concedir, d’ofici o a petició de l’auditor designat, l’ampliació... (del termini de cinc dies), de conformitat amb el que disposa la normativa aplicable al procediment administratiu comú de les administracions públiques”; si bé, la sol·licitud d’ampliació del termini, mitjançant un escrit de l’auditor, requereix exposar les causes o raons de la sol·licitud, entenem que el fet de no haver arribat encara a un acord en els honoraris sempre serà una causa justificada. De la mateixa manera, si una vegada s’ha conclòs el nou termini, o els successius que es puguin sol·licitar, no hi ha acord sobre els honoraris, entenem que aquesta situació és causa justificada per rebutjar l’encàrrec i, per tant, estaria fora de l’abast de la comunicació a l’ICAC que ha de fer el registrador mercantil quan l’auditor designat rebutja el càrrec sense al·legar cap causa, o per causa no justificada segons el parer del registrador, o bé rebutja la notificació del seu nomenament, comunicació prevista en la Instrucció de la DGRN (últim paràgraf de la instrucció tercera).

La tercera part de l’apartat 3 de l’article 267 del TRLSC (“els auditors poden sol·licitar una caució adequada o provisió de fons a càrrec dels seus honoraris abans d’iniciar l’exercici de les seves funcions”) es també una novetat, que estén la potestat de sol·licitar una provisió de fons, que ja tenien els auditors de comptes quan actuaven en qualitat de perits judicials designats per un tribunal (article 342 de la LEC¹) als auditors de comptes designats pel registrador mercantil per auditar uns comptes anuals. Quan l’auditor sol·liciti una provisió de fons o caució adequada i la seva petició no s’atengui, entenem que és una causa justificada per rebutjar l’encàrrec, que ha de quedar, per tant, fora de l’abast de la comunicació a l’ICAC per part del registrador a la qual ens referíem en el paràgraf anterior.

¹ Llei 1/2000, de 7 de gener, d’enjudiciament civil.

Deixant de banda les modificacions del TRLSC introduïdes per la disposició final quarta de Llei 22/2015, però sense deixar l'àmbit del Registre Mercantil, a continuació farem referència a la doctrina més recent de la DGRN en relació amb el tractament registral dels informes d'auditoria amb opinió denegada², que recull la **Resolució de 28 d'abril de 2016**, reiterada en altres resolucions posteriors, que aprofundeix en la idea que si l'informe d'auditoria aporta "informació mercantil rellevant" per a socis i tercers, la denegació de l'opinió no ha de ser un motiu per rebutjar el dipòsit dels comptes anuals auditats.

Així, la DGRN, que recull i amplia arguments ja exposats en resolucions anteriors, indica que "una denegació del dipòsit de comptes fundada en el contingut de l'informe de l'auditor ha de tenir un caràcter restrictiu, ja que només excepcionalment es pot privar de la informació als qui tenen dret a conèixer el contingut dels comptes i, en aquests casos, la decisió ha d'estar dirigida necessàriament a protegir un interès concret, com és el cas dels socis quan la societat pretén burlar el seu dret i per a la qual cosa no subministra informació a l'auditor". "Aquest criteri obliga a dur a terme una anàlisi de l'informe de l'auditor presentat juntament amb els comptes i, especialment, de les excepcions que s'hi duen a terme a fi de concloure si, amb independència que impedeixin formular a l'auditor una opinió d'acord amb les normes tècniques d'actuació, aquestes impedeixen o frustren l'interès del soci a la revisió dels comptes anuals i dels eventuals tercers, de manera que, només quan així ocorri, hagi de rebutjar-se el seu dipòsit en el Registre Mercantil".

La DGRN reitera que "la finalitat del dipòsit de comptes és donar publicitat material a la comptabilitat de les societats, per a la qual cosa s'ha de facilitar als socis, en cas d'opacitat de l'administració social, però sobretot als tercers, l'accés a la informació sobre les persones jurídiques amb les quals es poden establir relacions contractuals perquè puguin tenir un criteri adequat a l'hora de prendre una decisió. Per això, el coneixement dels extrems que l'auditor qüestiona o de les dades a les quals no ha tingut accés és rellevant". Així, per resoldre el recurs particular que es planteja, la DGRN analitza les excepcions que conté el paràgraf de fonament de la denegació d'opinió i conclou que "es tracta d'imports concrets relatius a partides totalment identificades, [...], que sens dubte suposen una informació mercantil rellevant per als socis i per als tercers." Per la qual cosa, denegar el dipòsit "significaria no donar publicitat a una informació rellevant per a socis i tercers, que és una de les finalitats bàsiques del dipòsit de comptes en el Registre Mercantil".

Coneguda la doctrina de la DGRN, és d'esperar que en les notes de qualificació del registradors mercantils en relació amb el dipòsit d'uns comptes anuals acompanyats d'un informe d'auditoria amb opinió denegada, trobarem una anàlisi detallada del contingut del paràgraf de fonament de la denegació d'opinió i una conclusió sobre si el seu contingut aporta o no "informació mercantil rellevant" per a socis i tercers, valoració subjectiva que han de fer els registradors mercantils, independentment que a posteriori pugui ser qüestionada per la DGRN. La doctrina de la DGRN evoluciona, però no fins al punt d'eliminar la inseguretat jurídica a què s'enfronten les entitats que pretenen dipositar uns comptes anuals amb opinió denegada, per la qual cosa l'auditor, tot i que la seva responsabilitat acaba en lliurar l'informe d'auditoria, ha de continuar advertint els seus clients, per evitar malentesos posteriors, del risc de rebuig del dipòsit dels comptes anuals que acompanyen el seu informe d'auditoria amb opinió denegada.

² En el núm. 24 (octubre 2016) de la revista *Auditores*, publicada per l'ICJCE, trobareu un interessant article de José Amérigo, director dels Serveis Jurídics de l'ICJCE, que analitza l'evolució de la doctrina de la DGRN en relació amb el tractament registral dels informes d'auditoria amb opinió denegada.

l'auditoria)

Tot el que s'ha de saber sobre el nou informe d'auditoria

Xavier Pujol

*Membre del Comitè Tècnic
i del Consell Directiu
del CCJCC
Soci d'auditoria d'EY*

INTRODUCCIÓ

El 15 de juliol passat, l'Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas va publicar una resolució per la qual se sotmet a informació pública la modificació de les Normes Internacionals d'Auditoria per a la seva aplicació a Espanya (NIA-ES) 260, 510, 570, 700, 705, 706, 720 i 805, així com la incorporació d'una nova NIA-ES, concretament la 701 (Comunicació de les qüestions clau de l'auditoria en l'informe d'auditoria emès per un auditor independent).

Aquesta modificació té com a objectiu traslladar a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes a Espanya (en concret les NIA-ES), les Normes Internacionals d'Auditoria revisades per part de l'IAASB (International Auditing and Assurance Standards Board) i incorporar els nous requeriments que exigeix la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes i pel Reglament (UE) núm. 537/2014 del Parlament Europeu i del Consell de 16 d'abril de 2014, que regula els requisits específics per a l'auditoria de les entitats d'interès públic.

Les NIA-ES revisades substituiran les ja existents a partir de la seva entrada en vigor, que correspondrà als treballs d'auditoria de comptes anuals d'exercicis econòmics que s'inicien a partir del 17 de juny de 2016. Per tant, en la situació més habitual (entitats l'exercici social de les quals coincideix amb l'any natural), les NIA-ES revisades, així com la nova NIA-ES 710, seran d'aplicació a les auditories corresponents a l'exercici anual finalitzat el 31 de desembre de 2017.

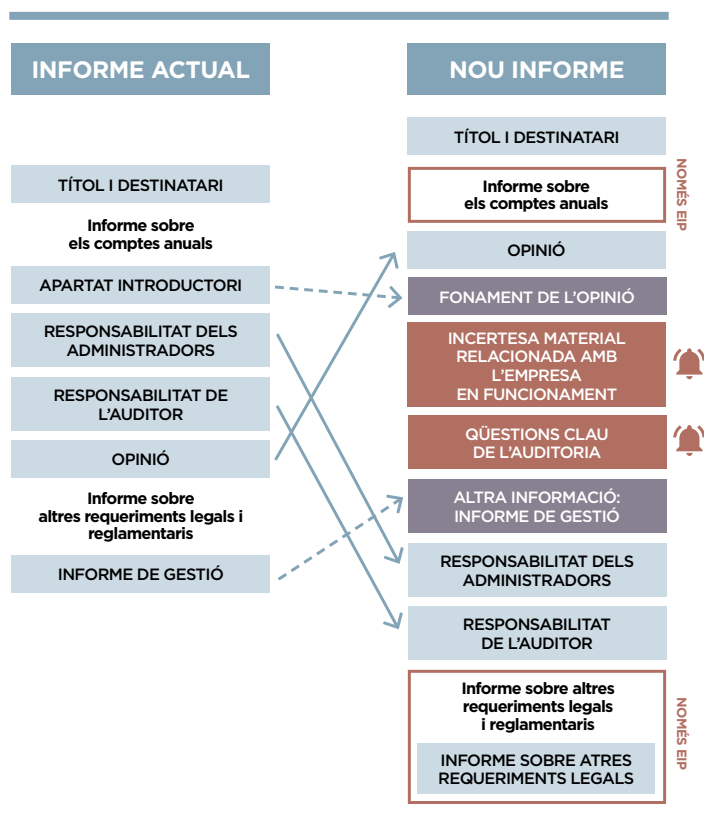
La modificació de les NIA-ES afecta diferents aspectes de l'informe d'auditoria, tant pel que fa referència al contingut com a l'estructura, així com les comunicacions que han de dur a terme els auditors de comptes a l'òrgan responsable de l'entitat auditada o amb les autoritats supervisores de l'entitat, en especial quan es tracti d'entitats d'interès públic.

En aquest article, s'analitzen els principals canvis en l'informe d'auditoria (el contingut del qual el regula l'article 5 de la Llei 2/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes), per la qual cosa ens centrarem en les NIA-ES revisades de la sèrie 700, així com en l'especialment important nova NIA-ES 701 que, de ben segur, ens comportarà als auditors els més grans mals de cap.

Cal destacar que els canvis en l'informe d'auditoria són d'aplicació, tant a entitats d'interès públic com a entitats que no tinguin aquesta condició, si bé en el cas d'entitats d'interès públic, l'informe d'auditoria ha d'incorporar una determinada informació addicional.

ESTRUCTURA DEL NOU INFORME D'AUDITORIA

El primer aspecte que cal destacar del nou informe d'auditoria és el canvi en l'estructura i l'ordre de les seccions. El quadre següent mostra una comparativa entre l'actual i el nou informe d'auditoria:

Com es pot observar, en el nou informe d'auditoria hi figura, en primer lloc, el paràgraf d'opinió, en el qual s'incorporarà una manifestació sobre la independència de l'auditor i, a continuació, el paràgraf de fonament de l'opinió, en el qual es recolliran, si escau, les excepcions detectades.

A continuació s'inclouen apartats referents a:

■ Incertesa material relacionada amb el principi

d'empresa en funcionament. Si l'auditor conclou que hi ha una incertesa material que es revela adequadament en els comptes anuals, es requereix que cridi l'atenció en l'informe d'auditoria en una secció separada. Actualment, aquesta circumstància s'inclou en un paràgraf d'èmfasi en l'informe d'auditoria.

■ Qüestions clau en la realització de l'auditoria (Key Audit Matters en terminologia anglosaxona).

D'acord amb la nova NIA-ES 701 es recolliran, com a mínim, els riscos que es consideren més significatius en el desenvolupament del treball d'auditoria, i la seva descripció és obligatòria en tots els informes d'auditoria, inclosos els corresponents a entitats que no siguin d'interès públic, tal com estableix l'article 5 de la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes.

■ Altra informació (entesa com els estats o documents que es presenten acompanyant els comptes anuals, però limitats als requerits per disposicions legals o reglamentàries) i que actualment es limita a l'informe de gestió.

D'acord amb la NIA-ES 720, s'ha d'incloure una referència a la concordança de l'informe de gestió amb els comptes anuals auditats (com fins ara) i, com a novetat, una opinió sobre si el contingut i la presentació són conformes amb el que requereix la normativa que resulti d'aplicació. I s'hi hauran d'indicar, si escau, les incorreccions materials que s'hagin detectat.

■ Responsabilitats dels administradors.

Com a aspecte nou, s'exigeix que, quan l'entitat auditada disposi

d'un òrgan de supervisió del procés d'elaboració de la informació financera que sigui diferent de l'òrgan que formuli els comptes anuals (com és el cas de la comissió d'auditoria en les entitats d'interès públic), s'han d'identificar ambdós òrgans socials. Així mateix, en aquesta secció de l'informe d'auditoria es descriu la responsabilitat de l'òrgan d'administració en relació amb la capacitat de l'entitat per continuar com a empresa en funcionament i de si aquest principi comptable és adequat.

■ **Responsabilitat de l'auditor.** S'amplia considerablement l'explicació de la responsabilitat de l'auditor, de manera que es permet que aquesta informació es pugui incloure en el mateix informe d'auditoria o en un annex. Com a aspectes més destacats, l'auditor ha de descriure en l'informe d'auditoria què es consideren incorreccions materials a causa de frau o error, així com concloure sobre si és adequada l'aplicació del principi d'empresa en funcionament.

L'ordre en l'informe d'auditoria de les secció "Opinió" i "Fonament de l'opinió" sempre s'ha de respectar. Per a la resta de seccions també s'ha de respectar, excepte que, en circumstàncies especials, l'auditor consideri que una modificació seria necessària per a una millor comprensió de la informació per part dels usuaris, per la qual cosa deixaria degudament documentat en els papers de treball els motius de la modificació.

Adicionalment, els informes d'auditoria sobre comptes anuals d'entitats d'interès públic han d'incorporar, d'acord amb el que exigeix l'article 10 del Reglament (UE) núm. 537/2014, determinada informació addicional a la que exigeixen els informes d'auditoria d'entitats que no tinguin aquesta consideració, relativa a: (i) el període de contractació; (ii) els serveis prestats a l'entitat auditada; i (iii) concordança de l'informe addicional per a la comissió d'auditoria de l'entitat (que requereix l'article 11 del Reglament (UE) núm. 537/2014) i l'opinió que conté l'informe d'auditoria. Aquesta informació ha de figurar en una secció específica de l'informe d'auditoria denominada "Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris".

En relació amb els paràgrafs d'èmfasi i sobre altres qüestions, la seva ubicació en l'informe d'auditoria dependrà de la naturalesa de la informació que s'ha de comunicar i del judici de l'auditor sobre la seva significativitat per als usuaris dels comptes anuals. Concretament, pot haver-hi una qüestió que no es consideri clau de l'auditoria, de conformitat amb la NIA-ES 701, però que, a judici de l'auditor és fonamental per a la comprensió dels estats financers per part dels usuaris (per exemple, un fet posterior al tancament). En aquest

cas, aquesta qüestió s'inclourà en un paràgraf d'èmfasi en l'informe d'auditoria. La NIA-ES 706 proporciona orientacions addicionals sobre la relació entre les qüestions clau de l'auditoria i els paràgrafs d'èmfasi.

Un cop analitzada l'estructura del nou informe d'auditoria, aprofundirem en el seu aspecte més nou i complex, que fa referència a les qüestions clau de l'auditoria que l'auditor ha de desglossar en el seu informe.

QÜESTIONS CLAU DE L'AUDITORIA

Què són les qüestions clau de l'auditoria?

La NIA-ES 701 defineix les qüestions clau de l'auditoria com "aquelles qüestions que, segons el judici professional de l'auditor, han estat les més significatives en l'auditoria dels estats financers del període actual, i s'han seleccionat d'entre les qüestions comunicades als responsables del govern de l'entitat".

Amb la inclusió de les qüestions clau de l'auditoria en el mateix informe, es pretén aconseguir més transparència de l'auditoria, cosa que ha de proporcionar informació addicional als usuaris dels comptes anuals, amb la finalitat de facilitar-los la comprensió d'aquelles qüestions que, segons el judici professional de l'auditor, han estat més significatives en l'auditoria. Aquesta comunicació també pot ajudar als usuaris dels comptes anuals a conèixer aquelles àrees en les quals l'òrgan d'administració de l'entitat ha aplicat judicis significatius.

D'acord amb l'apartat 9 de la NIA-ES 701, en la determinació de les qüestions clau de l'auditoria, l'auditor tindrà en compte les més significatives d'entre les següents:

- a) Les àrees de més risc valorat d'incorrecció material o els riscos significatius identificats¹.
- b) Els judicis significatius de l'auditor en relació amb les àrees dels comptes anuals que han requerit judicis significatius de l'òrgan d'administració, aquí s'hi inclouen les estimacions comptables per a les quals s'han identificat un grau elevat d'incerteses en l'estimació.
- c) L'efecte en l'auditoria de fets o transaccions significatius que han tingut lloc durant el període.

En l'auditoria de les entitats que no tinguin la consideració d'interès públic, únicament serà obligatori el punt a) anterior, si bé, de manera voluntària, es poden tenir en compte les circumstàncies que descriuen els punts b) i c) anteriors per a la determinació de les qüestions clau de l'auditoria. En l'informe d'auditoria de les

¹ La NIA 315 revisada defineix el risc significatiu com un risc identificat i valorat d'incorrecció material que, a judici de l'auditor, requereix una consideració especial en l'auditoria.

entitats que no tinguin la consideració d'interès públic, l'expressió "Qüestions clau de l'auditoria" es substitueix per la de "Riscos més significatius" (excepte en el cas en què voluntàriament l'auditor tingui en compte les circumstàncies que descriuen els punts b) i c) anteriors). Les àrees en les quals la direcció de l'entitat aplica judicis significatius i les transaccions significatives inusuals sovint es poden identificar com a riscos significatius.

CONTINGUT DE L'APARTAT 9 DE LA NIA-ES 701

Les qüestions clau de l'auditoria es seleccionen entre:

	EIP	NO EIP
A ÀREES DE MAJOR RISC/RISCOS SIGNIFICATIU	✓	✓
B ÀREES DE JUDICI SIGNIFICATIU	✓	✗
C FETS O TRANSACCIONS SIGNIFICATIU	✓	✗

APLICACIÓ VOLUNTÀRIA

En la determinació de la significativitat relativa a una qüestió comunicada als responsables del govern de l'entitat per concloure si es tracta d'una qüestió clau d'auditoria, algunes consideracions rellevants que cal que l'auditor tingui en compte podrien ser les següents:

- La importància que té la qüestió per a la comprensió dels comptes anuals en el seu conjunt.
- La naturalesa de la política comptable relativa a la qüestió o la complexitat o subjectivitat implícites en la seva selecció per l'òrgan d'administració de l'entitat.
- La naturalesa i la importància relativa (quantitativa o qualitativa) de les incorreccions materials corregides i de les incorreccions materials no corregides a causa de frau o error relacionades amb la qüestió.
- La naturalesa i extensió de l'esforç d'auditoria per tractar la qüestió.

Cal destacar que el risc de frau en el reconeixement d'ingressos o d'elusió dels controls per part de la direcció (presumpció de risc significatiu d'acord amb la NIA-ES 240), podria no requerir atenció significativa de l'auditor i, en conseqüència, no es considerarien a l'hora de determinar les qüestions clau de l'auditoria. Com s'ha comentat anteriorment, la determinació de les qüestions clau de l'auditoria és un tema de judici

professional, i no hi ha un nombre mínim ni màxim. El nombre de qüestions clau de l'auditoria es pot veure afectat per la dimensió i complexitat de l'entitat així com per la naturalesa del seu negoci, entre altres aspectes. En qualsevol cas, un nombre elevat de qüestions clau de l'auditoria podria ser contrari a la idea que aquestes qüestions són les més significatives en l'auditoria. En sentit contrari, la NIA-ES 710 considera poc freqüent que l'auditor d'una entitat cotitzada no consideri que, com a mínim, una de les qüestions que es comuniquen als responsables del govern de l'entitat, sigui una qüestió clau de l'auditoria que s'hagi de comunicar en l'informe d'auditoria. En el supòsit que, després de l'anàlisi, l'auditor conclougui que no hi ha qüestions clau de l'auditoria, s'ha d'incloure una afirmació en aquest sentit en l'informe d'auditoria.

És important destacar que la comunicació de les qüestions clau de l'auditoria no substitueix la informació que han de revelar els administradors en els comptes anuals de conformitat amb el marc d'informació financera aplicable. I no suposa, per part de l'auditor, expressar una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

Com es presenten les qüestions clau de l'auditoria en l'informe?

Cadascuna de les qüestions clau de l'auditoria ha de tenir un subtítol adequat i s'ha de descriure de manera individualitzada en l'informe d'auditoria, i també s'ha d'indicar el motiu pel qual la qüestió es considera més significativa en l'auditoria i la manera en què s'ha tractat la qüestió. En el cas dels riscos que es consideren més significatius de l'existència d'incorreccions materials, incloses les que són per causa de frau, es descriurà un resum de les respostes de l'auditor a aquests riscos i, si escau, de les observacions essencials que es deriven dels esmentats riscos.

L'ordre de presentació de cadascuna de les qüestions clau de l'auditoria és una qüestió de judici professional. Per exemple, es podrien organitzar per ordre d'importància relativa, o d'acord amb la manera en què es revelen les qüestions en els comptes anuals.

Les qüestions clau de l'auditoria no s'han d'incloure en l'informe d'auditoria quan les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió (per exemple, quan puguin perjudicar la investigació d'un acte il·legal o presumptament il·legal que dugui a terme l'autoritat competent) o en circumstàncies extremadament poc freqüents, en les quals l'auditor determini que la qüestió no s'hauria de comunicar en l'informe d'auditoria perquè cal esperar, raonablement, que les conseqüències adverses de fer-ho sobrepassarien els beneficis en l'interès

públic que tindria aquesta comunicació. En qualsevol cas, això no resulta d'aplicació als riscos més significatius que es consideren en l'auditoria, en estar exigits legalment.

Una qüestió que doni lloc a una opinió modificada o a una incertesa material relacionada amb fets o condicions que puguin generar dubtes significatius sobre la capacitat de l'entitat per continuar com a empresa en funcionament són, per la pròpia naturalesa, qüestions clau de l'auditoria, si bé no s'han d'incloure en aquesta secció de l'informe d'auditoria, ja que s'han inclòs en unes altres de les seves seccions específiques.

Documentació de les qüestions clau de l'auditoria en els papers de treball

L'apartat 8 de la NIA 230 requereix que l'auditor prepari documentació d'auditoria que sigui suficient per permetre a un auditor experimentat, que no hagi tingut contacte previ amb l'auditoria, la comprensió de, entre d'altres, els judicis professionals significatius.

En relació amb les qüestions clau de l'auditoria, l'auditor ha de documentar, en els papers de treball, les qüestions que han requerit una atenció significativa i el fonament per determinar: (i) si cadascuna de les qüestions és o no és una qüestió clau de l'auditoria; (ii) que no hi ha qüestions clau de l'auditoria, si escau; i (iii) que una qüestió clau de l'auditoria no es comuniqui en l'informe d'auditoria. La NIA-ES 710 no requereix que l'auditor documenti, en els papers de treball, el motiu pel qual altres qüestions que van ser objecte de comunicació amb els responsables del govern de l'entitat no han estat qüestions que han requerit atenció significativa per part de l'auditor.

COM REDACTAR UNA QÜESTIÓ CLAU DE L'AUDITORIA

Perquè la qüestió es considera de la major significat en l'auditoria?

- L'explicació ha de ser precisa, concisa i adaptada a l'entitat
- S'han de deixar clars els motius per a la selecció

Referència als desglossaments dels estats financers relacionats

- Títol o referència a la Nota
- Assenyalant amb precisió la informació específica

El mode en que s'ha tractat la qüestió en l'auditoria

- Explicació específica per a l'auditoria en qüestió
- Demostrant que es respon a la qüestió clau
- Consistent amb la documentació en papers de treball

REFLEXIONS FINALS

Sens dubte, el nou informe d'auditoria comportarà un canvi molt significatiu respecte al que estem aplicant els darrers danys després de l'entrada en vigor de les NIAS-ES, alhora que incorporarà més transparència i informació més rellevant per als usuaris dels comptes anuals, i implicarà un desafiament per a la professió i una important inversió de temps i esforç, en especial el primer any d'aplicació.

La determinació de les qüestions clau en la realització de l'auditoria i la seva redacció, requeriran més involucració dels membres de l'equip d'auditoria amb més experiència. Ja des de la fase de planificació serà necessari fer-se una idea de les qüestions que probablement siguin àrees en les quals l'auditor hagi de prestar una atenció significativa i què, en conseqüència, puguin ser qüestions clau de l'auditoria.

Així mateix, serà imprescindible una tasca pedagògica i de comunicació amb la direcció i els encarregats del govern de les entitats auditades (especialment en les entitats que no tinguin la consideració d'interès públic) i, concretament, en relació amb les qüestions clau de l'auditoria que cal incloure en l'informe.

**El nostre equip docent és el valor
fonamental de l'Escola d'Auditoria
Gràcies per la vostra dedicació
al llarg d'aquests
25 anys!**

l'pericials)

Bones pràctiques en l'àmbit pericial (II)

Continuant amb la sèrie d'articles sobre bones pràctiques en l'àmbit concursal que la Comissió d'Actuacions Pericials va iniciar en el número anterior de L'Auditor, s'inclouen a continuació els relatius a "Carta d'Encàrrec" i "Honoraris".

CARTA D'ENCÀRREC

Aquest article té com a objectiu abordar els aspectes més rellevants relacionats amb la carta d'encàrrec que ha de rebre el perit per part de l'entitat que contracta els seus serveis professionals en l'entorn d'una actuació de caràcter pericial.

Les principals qüestions que entenem que s'han de tractar en relació amb el contingut i els criteris d'elaboració de la carta d'encàrrec en l'àmbit de l'elaboració de dictàmens pericials són les següents:

1. Han de ser iguals les cartes d'encàrrec en cas de designació judicial i en cas de designació de part?

2. A qui ha d'anar adreçada? Amb quina data?

3. Quin contingut ha de tenir la carta d'encàrrec?

Passem a abordar les qüestions plantejades considerant les referències següents:

- Guia d'actuació per a la realització de dictàmens pericials en l'àmbit judicial (Guia d'actuació núm. 26 emesa per l'Instituto de Censores Jurados de Cuentas de España-ICJCE- a l'abril de 2009 i revisada al febrer i juliol de 2011).
- Standard Practices for Investigative and Forensic Accounting Engagements, emesa per The Canadian Institute of Chartered Accountants (CICA) en data 1 de novembre de 2006.
- Reflexions, pròpies i d'altres professionals dedicats a l'àmbit de les actuacions pericials, fruit de l'experiència.

1

Carlos Villabona

*Membre de la Comissió d'Actuacions Pericials del CCJCC
Soci de GRANT THORNTON, S.L.P.*

2

Víctor Benedito

Membre de la Comissió d'Actuacions Pericials del CCJCC

1. Han de ser iguals les cartes d'encàrrec en cas de designació judicial i en cas de designació de part?

Segons la Guia d'actuacions per a la realització de dictàmens pericials en l'àmbit judicial emesa per l'ICJCE (d'ara endavant, la Guia d'actuació de l'ICJCE), en cas que la decisió de la intervenció del perit ho sigui per via judicial, la Llei d'enjudiciament civil (Llei 1/2000, de 7 de gener) no ha previst la formalització d'una carta d'encàrrec, ja que entén que n'hi ha prou amb el document formal en el qual el tribunal comunica al perit la seva designació i el marc legal que estableix la Llei d'enjudiciament civil. La Guia obre la possibilitat que, si el perit ho considera convenient, pugui lliurar al jutge una carta d'encàrrec, amb la inclusió, almenys, dels honoraris estimats, tot i que no s'espera comptar amb una acceptació formal d'aquesta.

2. A qui ha d'anar adreçada? Amb quina data?

Lògicament, el destinatari de la proposta és aquell que ha decidit la contractació dels nostres serveis professionals, i la data és la del moment que li fem arribar la proposta de manera efectiva. Aquesta data mai no ha de ser anterior al període durant el qual els socis de l'empresa que presta el servei han procedit a confirmar la qüestió relativa a la seva independència amb qualsevol de les parts, i s'ha constatat que no hi ha cap incompatibilitat per a la prestació del servei.

3. Quin contingut ha de tenir la carta d'encàrrec?

■ Descripció de l'objecte de disputa i els seus antecedents

S'ha d'incloure una introducció en la qual s'expliquin, de manera resumida, els antecedents que donen lloc a l'objecte de disputa, de cara a poder centrar posteriorment quins són els termes pels quals es requereix la nostra col·laboració professional.

■ Objecte i abast de la pericial

En aquest apartat cal mencionar que, tal com es

prescriu en la Guia d'actuació de l'ICJCE, s'ha d'incloure la naturalesa del treball i cal ressaltar que no es durà a terme una auditoria ni un procés de revisió. Així mateix, és important especificar la naturalesa i la font de procedència de la informació sobre la qual el perit ha d'aplicar els seus procediments, i s'ha d'indicar clarament que la preparació i el contingut d'aquesta informació són responsabilitat exclusiva del client, la qual cosa no és cap obstacle perquè el perit dugui a terme determinats procediments de comprovació per avaluar la fiabilitat d'aquesta informació.

Així mateix, hem d'incloure l'enfocament i l'abast de la nostra col·laboració professional, i destacar clarament que no durem a terme uns procediments acordats amb la direcció de la societat (es trencaria, a priori, la nostra "independència" com a perits) i si uns procediments específics que considerem més adequats, detallats de la millor manera possible.

■ Requeriment d'accés als registres documentals i altra informació sense límits

Considerem que ha de quedar degudament documentat en la proposta la informació de la qual s'ha de disposar a priori, així com que en funció de l'abast del nostre treball i de les nostres investigacions haguem de sol·licitar informació addicional. Aquest factor és important, perquè la restricció en l'obtenció d'informació que es pugui considerar com a "clau" pot portar a l'emissió d'un dictamen que contingui limitacions. En la carta d'encàrrec es pot anticipar que, en cas que no es disposi en un primer moment de tota la informació requerida, es pot emetre un primer dictamen, complementat amb un altre de posterior en rebre la documentació addicional.

■ Marc legal aplicable

En aquest aspecte entenem que, en primer lloc, s'ha d'esmentar que la nostra actuació com a perits i la nostra responsabilitat queda regulada en la Llei d'enjudiciament civil.

Per altra banda, s'ha de preveure que qualsevol litigi o controvèrsia que es derivin del contracte (proposta) que es signi s'ha de resoldre, definitivament, mitjançant l'arbitratge de la Cambra de Comerç de la ciutat en qüestió, i que aquesta Cambra de Comerç ha d'actuar de conformitat amb el seu estatut i reglament que les parts afirmen acceptar i s'han de sotmetre a la integritat del seu contingut i de les seves eventuais modificacions, i s'ha d'encomanar a aquesta institució l'administració de l'arbitratge i la proposta d'àrbitre o àrbitres i, si escau, el seu nomenament.

■ Data prevista de realització del treball i d'emissió de l'informe

A causa de les urgències en el terminis amb què es treballa habitualment, encara que no sigui de caràcter obligatori, és molt recomanable delimitar un termini previst de realització del treball i data d'emissió de l'informe. L'inici del treball s'ha de correspondre amb la data d'acceptació de la proposta i s'ha d'obtenir tota la informació necessària per poder realitzar-lo. S'ha d'explicitar clarament que els retards en l'entrega de la informació provocaran una dilació en el període d'execució previst i, lògicament, en el lliurament del dictamen final.

■ Responsabilitat de la part o de les parts

Ja s'ha esmentat anteriorment que és responsabilitat de la part o de les parts la bondat i fiabilitat de la informació facilitada. En aquest sentit, i tot i que no sigui una exigència obligatòria, es podria demanar, com un procediment addicional a la realització del nostre treball, l'obtenció d'una carta de manifestacions de la part (o de les parts) en la qual es responsabilitzin de la veracitat de la informació facilitada.

■ Honoraris

Òbviament, s'han de delimitar els honoraris en la carta d'encàrrec, i és recomanable indicar les hores previstes de dedicació professional. En aquest cas, es pot pactar amb el client la facturació addicional a l'alça o a la baixa, en funció de la tarifa horària establerta, en el cas que tinguin lloc desviacions en el temps de dedicació.

En cap cas no pactarem un acord d'honoraris segons "succés fees", perquè es conculcaria, clarament, el principi d'independència en la nostra actuació professional com a perits.

■ Limitacions de responsabilitat del perit

Segons s'indica en la Guia d'actuació de l'ICJCE, els dictàmens pericials no es troben emmarcats en la Llei d'auditoria de comptes, per la qual cosa la responsabilitat que assumeix el professional que els executa pot pactar-

se, sense perjudici de les responsabilitats que preveu la Llei d'enjudiciament civil, en cas de l'incompliment del deure d'actuar amb la màxima objectivitat possible, que pugui derivar en sancions penals.

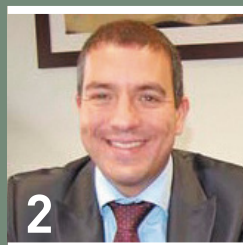
Normalment, s'indica que el perit executarà el contracte amb la perícia i dedicació adequada i que es reconeix que serà responsable davant la companyia per les pèrdues, danys, costos o "pèrdues" que causi per la seva negligència o per la seva fallada premeditada. Hem d'indicar que no ens farem responsables si aquestes pèrdues són a causa del subministrament d'informació o documentació falsa, enganyosa o incompleta, o si són a causa d'accions o omissions de personal diferent del de l'empresa del perit.

La delimitació de responsabilitat màxima pel servei que comprèn la proposta normalment es limita a l'import dels honoraris percebuts pel servei que donin lloc a aquesta responsabilitat, és a dir, als honoraris que es pacten en la proposta.

■ Restricció d'ús

S'ha d'incloure aquesta clàusula de manera obligatòria, perquè el treball s'ha encarregat a l'efecte d'unes finalitats específiques. En tractar-se d'un treball destinat a un ús concret, no s'ha de permetre la seva utilització per a qualsevol altra finalitat i, consegüentment, aquest ús ha de quedar restringit en la proposta i, per descomptat, en el mateix informe.

Entenem que aquests serien els aspectes més significatius que s'han de recollir en una carta d'encàrrec en l'entorn de la sol·licitud d'una actuació de caràcter pericial, sense perjudici d'incorporar-hi aspectes específics si les característiques especials del treball que s'ha de dur a terme així ho requereixin.

HONORARIS

El perit, en la seva actuació com a expert independent, té dret a percebre uns honoraris que siguin equitatius a la seva actuació professional, així com

el reintegrament de les despeses en què incorri per tal de portar a terme el seu encàrrec.

Pel que fa al cas, cal indicar que si bé a l'article 242.5 de la Llei d'enjudiciament civil s'estableix que "...els advocats, perits i altres professionals i funcionaris que no estiguin subjectes a l'aranzel han de fixar els seus honoraris amb subjecció, si escau, a les normes reguladores del

seu estatut professional...”, la Llei 2/1974, de 13 d'abril, de Col·legis Professionals, en el seu redactat vigent, únicament permet als col·legis professionals “elaborar criteris orientatius als exclusius efectes de la taxació de costes i de la jura de comptes dels advocats”, criteris que “són igualment vàlids per al càlcul dels honoraris i drets que corresponguin als efectes de la taxació de costes en assistència jurídica gratuïta”.

En aquest context anterior, prenent referències més properes de la nostra actuació, tenim que, només als efectes de la taxació de costes, l'ICJCE va publicar en la seva Guia d'actuació núm. 35 un barem d'honoraris professionals orientatius, als exclusius efectes de la taxació de costes, la lectura del qual es recomana, en què s'estableixen les tarifes següents com a guia i orientació per a l'exercici professional en allò que és relatiu a l'establiment i determinació d'honoraris professionals:

- Soci o auditor responsable: 240 euros per hora.
- Gerent (o professional amb experiència de més de 5 anys): 170 euros per hora.
- Cap d'equip (o professional amb experiència de 3 a 5 anys): 120 euros per hora.
- Ajudant (o professional amb experiència de fins a 3 anys): 80 euros per hora.

Atès que aquests valors anteriors han d'interpretar-se com a merament orientatius, als exclusius efectes de la taxació de costes, davant d'un eventual encàrrec pericial, els professionals han de sentir-se lliures per tal de fixar la quantia i el règim dels seus honoraris, d'acord amb la negociació portada a terme amb el seu client, per a cada encàrrec concret; i això sí, s'han d'establir aquests i, si escau, la justificació del seu càlcul, en la Proposta de serveis professionals o Carta d'encàrrec.

Tenint en compte la casuística d'aquest tipus d'encàrrecs, és aconsellable diferenciar, en la estimació dels honoraris, les despeses de desplaçament i manutenció, les despeses de taxacions o altres valoracions tècniques que es puguin requerir durant la realització de l'encàrrec pericial i aquelles altres despeses necessàries per portar a terme l'objecte de la prova que se sol·licita.

Així mateix, en la estimació d'honoraris s'ha de diferenciar el temps addicional que es requereix a instàncies dels tribunals i/o les autoritats competents per a la ratificació dels informes, així com el temps que es requereix per preparar les declaracions, ja que si no es recull en la proposta podrien produir-se desviacions significatives en hores i despeses.

Tenint en compte la necessitat de salvaguardar en tot moment la independència i l'objectivitat, inherents a la condició de perit, és recomanable obtenir anticipadament una provisió de fons suficient per a la realització de l'encàrrec

professional i/o per tal de garantir el cobrament dels imports restants previ a la emissió de l'informe pericial definitiu i/o, si no n'hi ha, de la ratificació de l'informe davant els tribunals.

En un encàrrec de part, la no recepció de la provisió de fons sol·licitada faculta al perit a renunciar a l'assumpte, ja que aquesta es podria entendre com una coacció per tal d'obtenir uns resultats determinats. Aquesta situació, doncs, el facultaria a renunciar, ja que es podria presumir que no és objectiu ni independent.

En relació amb les designacions judicials del perit, cal recordar que una vegada s'ha rebut la comunicació de designació per part del tribunal, si no hi ha una causa justa que li impedeixi l'acceptació de l'encàrrec, el perit pot sol·licitar la provisió de fons que consideri necessària, a compte de la liquidació final dels seus honoraris. Si no es consigna l'import, per la part o les parts que hagin proposat la pericial, l'expert independent queda eximit d'emetre el dictamen.

El perit mai no pot pagar, exigir, ni acceptar, retribucions, gratificacions, comissions, ni cap altre tipus de compensació per intervenir en la decisió d'atorgament de futurs projectes / serveis, que puguin ser interpretats, en qualsevol mesura i amb independència de la seva intenció, com un intent d'influenciar en les relacions professionals amb el client.

Encara que l'establiment d'uns honoraris a èxit (“quota litis” o “succés fees”), des d'un punt de vista d'orientació al client, serien molt més atractius per a aquests, amb aquest sistema de càlcul el perit perdria, o així podria entendre's, la seva independència, ja que l'establiment d'aquests honoraris a èxit podria influir en el resultat de la seva actuació professional.

Per tant, i en haver una llibertat total a l'hora d'establir els honoraris, els elements que s'han de considerar a efectes del seu càlcul, han d'estar fonamentats pels aspectes següents:

- El temps de dedicació.
- La complexitat del treball, tenint en compte els fets, els recursos necessaris i la documentació disponible.
- La transcendència no econòmica de l'assumpte per al client i la seva rellevància social (ressò mediàtic).
- Els límits temporals imposats a l'encàrrec rebut.
- La necessitat i distància dels desplaçaments fora de les seves oficines.
- El caràcter repetitiu o no de l'encàrrec i l'experiència que s'aporta.

Per últim, cal indicar que, juntament amb la fixació dels honoraris, ha d'incloure's una clàusula que estableixi la seva vigència, mentre no es modifiquin les circumstàncies que es van determinar inicialment a efectes de la proposta, ja que si es modifiquen podrien produir-se desviacions en l'abast de l'encàrrec i, per tant, en les hores necessàries per assolir-lo.

l'fiscal)

A voltes amb l'IVA i les subvencions...

Jordi Casals

Membre de la Comissió Fiscal
del CCJCC
Soci de FAURA-CASAS
AUDITORS-CONSULTORS, SL

Entre les modificacions introduïdes en la regulació de l'impost sobre el valor afegit per la Llei 28/2014, de 27 de desembre¹, en vigor des de l'1 de gener de 2015, s'introdueix un quart punt a l'article 78.3 de la Llei 37/1992, de l'IVA:

"Article 78. Base imposable. Regla general.

U. La base imposable de l'impost està constituïda per l'import total de la contraprestació de les operacions subjectes que hi estiguin subjectes, procedent del destinatari o de terceres persones.

Dos. En particular, s'inclouen en la contraprestació:

...

3r Les subvencions vinculades directament al preu de les operacions subjectes a l'impost.

Es consideren vinculades directament al preu de les operacions subjectes a l'impost les subvencions que s'estableixen en funció del nombre d'unitats lliurades o del volum dels serveis prestats quan es determinin amb anterioritat a la realització de l'operació.

Tres. No s'inclouran en la base imposable:

...

4t Les subvencions no vinculades al preu de les operacions, i no es consideren com a tals els imports que pagui un tercer en contraprestació de les esmentades operacions.

Aquesta modificació és conseqüència de la necessitat de diferenciar les subvencions no vinculades al preu, que no formen part de la base imposable de les operacions, de les contraprestacions que pagui un tercer, que sí que en formaran part.

Segons s'esmenta en l'exposició de motius de la mateixa Llei 28/2014, la modificació porta causa de la Sentència del Tribunal de Justícia de la UE (TJUE) de març del 2014², en què el Tribunal considera que **la base imposable de l'impost està constituïda per tot el que es percep com a contrapartida** del servei prestat, només cal que hi hagi un vincle directe entre la prestació del servei i la contrapartida obtinguda, i no és necessari que el beneficiari directe de la prestació sigui el destinatari del servei ni que la contraprestació es vinculi a prestacions de servei individualitzades, element definidor del qual la Llei considera subvencions vinculades directament al preu del servei.

En concret, la sentència de referència, relativa a la reclamació judicial que va efectuar una residència de gent gran a l'estat francès, Le Rayon d'Or,

¹ Llei 28/2014, de 27 de novembre, per la qual es modifica la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit, la Llei 20/1991, de 7 de juny, de modificació dels aspectes fiscal del Règim economicofiscal de Canàries, la Llei 38/1992, de 28 de desembre, d'impostos especials, i la Llei 16/2013, de 29 d'octubre, per la qual s'estableixen determinades mesures en matèria de fiscalitat mediambiental i s'adopten altres mesures tributàries i financeres (BOE de 28 de novembre).

² Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), de 27 de març de 2014, assumpte C-151/13, Cas Rayon d'Or.

estableix que un pagament a preu fet (a tant alçat), com és el pagament per l'atenció als residents, constitueix, segons el TJUE, la contrapartida de les prestacions d'atenció que va dur a terme a títol onerós una residència per a persones grans, en benefici dels seus residents i, en aquest concepte, està inclòs l'àmbit d'aplicació de l'impost sobre el valor afegit.

En el mateix sentit, la sentència del TJUE de 29 d'octubre de 2015³, en què el Tribunal conclou que per poder qualificar una prestació de serveis com a operació a títol onerós únicament s'exigeix que hi hagi **una relació directa entre aquesta prestació i la contrapartida que el subjecte passiu hagi rebut realment**. Aquesta relació directa queda acreditada quan entre qui efectua la prestació i el seu destinatari hi ha una relació jurídica per la qual s'intercanvien prestacions recíproques, i la retribució percebuda constitueix el contravalor efectiu del servei que es presta al destinatari.

El fet que la compensació econòmica es fixi, no en funció de prestacions individuals, sinó a preu fet i sobre una base global que cobreixi les despeses de funcionament no pot, a criteri del TJUE, afectar el vincle existent entre la prestació de serveis realitzada i la contrapartida rebuda.

La interpretació que va dur a terme el Tribunal de Justícia de la UE, ha estat ja incorporada a la jurisprudència interna en diverses resolucions del Tribunal Económico-administratiu Central (TEAC)⁴, que considera que s'inclouen en la base imposable, és a dir, es consideren operacions subjectes a l'IVA les subvencions o transferències que perceben els subjectes passius quan hi ha un vincle directe entre la prestació de servei i la contrapartida obtinguda, i que per reconèixer aquest vincle no és necessari que el beneficiari directe de la prestació sigui el destinatari del servei ni que la contraprestació es vinculï a prestacions de servei individualitzat, com és el cas de les subvencions vinculades a preu.

L'existència d'aquest vincle directe entre la prestació de serveis realitzada i la contraprestació rebuda, comporta la

integració dels imports percebuts a la base imposable de l'impost, ja que es considera que:

- La base imposable d'una prestació de serveis està constituïda, en qualsevol cas, per tot el que es rep com a contrapartida del servei prestat i, per això s'entén que el fet que el beneficiari directe de les prestacions de serveis no sigui qui abona la quantitat a preu fet, sinó un tercer, no ha de comportar el trencament del vincle directe existent entre la prestació de serveis efectuada i la contraprestació rebuda.
- La prestació de serveis es caracteritza, en particular, per la disponibilitat permanent del prestador de serveis per dur a terme, en el moment oportú, les prestacions de serveis que es requereixen.
- Per reconèixer l'existència d'un vincle directe entre la prestació i la contrapartida obtinguda no cal demostrar que un pagament es vincula a una prestació individualitzada.
- El fet que les prestacions de serveis dispensades no estiguin definides a priori, ni siguin individualitzades, i que la remuneració o contraprestació s'aboni en forma d'una quantitat a preu fet o sobre una base anual, tampoc no ha d'afectar el vincle existent entre la prestació de serveis duta a terme i la contrapartida rebuda, l'import es determina a priori i seguint criteris clarament establerts.

Aquest criteri, que emana de la jurisprudència del Tribunal de la Unió Europea, però consolidat a l'Estat espanyol, tant per la jurisprudència interior com per la modificació legislativa, a partir de l'1 de gener de 2015, pot comportar un increment significatiu en el cost final de la prestació de determinats serveis públics, com ara, el transport de viatgers o els serveis culturals, així com altres activitats d'interès general, com per exemple, la recerca.

De fet, darrerament es vénen produint actuacions de l'Agència Tributària en què sosté que determinades transferències que reben les administracions públiques d'operadors i prestadors dels serveis indicats, haurien de considerar-se com a part integrant de la base imposable de l'IVA que han de repercutir aquestes.

³ Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), de 19 d'octubre de 2015, assumpte C-174/14, Sudaçor-Açores.

⁴ Resolucions del TEAC 2803/2013, de 17 de març de 2015 i 7068/2013, de 17 de març de 2016.

l'escola d'auditoria)

Espai de recerca

Àngela Mantas

Màster en Auditoria de
Comptes i Comptabilitat

Patricia Daura

Tutora del TFM
Auditora-Censora Jurada
de Comptes i Sòcia
de l'empresa Auditoria
Contable Financiera
Económica, SL

Els darrers anys, el Col·legi i la Universitat Abat Oliba han consolidat un màster universitari en Auditoria de Comptes i Comptabilitat (MAC) que, amb aquesta tercera edició, inclou un total de 35 alumnes, alguns d'ells incorporats directament per les empreses i d'altres que han de fer pràctiques professionals en despatxos d'auditoria.

Dintre del pla d'estudis d'aquest màster, i tal com és preceptiu segons la normativa universitària, els alumnes han de desenvolupar un treball de recerca que comporti un cert desenvolupament del coneixement dintre de l'àmbit de la auditoria i la comptabilitat.

El Col·legi, amb l'objectiu de contribuir a l'avenç del coneixement dintre del món econòmic, ha decidit desenvolupar un al·licient pels alumnes i s'està valorant la creació d'un premi al millor treball de recerca presentat al MAC. Aquest curs 2015/2016 ja s'han presentat fins a un total de 23 treballs i, en aquest número de la revista, reproduïm un extracte del treball que va obtenir la qualificació més alta pel tribunal TFM, i que correspon al presentat per Àngela Mantas sota el títol "El Mercat Alternatiu Borsari, un mercat diferent". Els membres del tribunal han tingut en compte, en la seva valoració, l'anàlisi teòrica del mercat, l'estudi de la seva evolució i la qualitat de les conclusions a què arriba l'esmentat treball.

En aquesta secció de la revista L'Auditor reproduïm un petit extracte de tots els treballs que siguin destacables per les seves aportacions. En aquesta inauguració comptem amb el millor treball premiat a la promoció del 2015/2016.

ANÀLISI DE LES EMPRESES EN EXPANSIÓ QUE COTITZEN EN EL MAB (2010-2014)¹

En èpoques de crisi o recessió, fins i tot en condicions normals de mercat, les empreses han de cercar fonts de finançament per poder dur a terme les seves estratègies de desenvolupament i creixement. Una alternativa que s'ha anat implantant els darrers anys és anar al Mercat Alternatiu Borsari (MaB), un lloc de trobada entre empreses i inversors, una manera de canalitzar les necessitats de finançament i una manera de fomentar el creixement d'una economia.

El MaB és un mercat en el qual cotitzen empreses de capitalització reduïda

¹ Aquest article és un extracte del treball de fi de Màster de la promoció 2015/16, del Màster en Auditoria de Comptes i Comptabilitat de la Universitat Abat Oliba, defensat el 21 de juliol de 2016.

que cerquen expandir-se, amb una regulació a mida, dissenyada específicament per a elles i amb uns costos i processos adaptats a les seves característiques.

El MaB està adreçat i gestionat per Bolsa Mercados Españoles, Sistemas de Negociación, SA; a través del seu consell d'administració i els seus membres i entitats participants estan subjectes a la supervisió de la Comissió Nacional del Mercat de Valors. En el MaB cotitzen cinc tipus de societats, les SICAV (societats d'inversió variable), les SOCIMI (societats d'inversió en el mercat immobiliari), les ECR (entitats de capital risc), les SIL (societats d'inversió lliure) i les empreses en expansió. Aquest mercat es diferencia del mercat continu perquè ofereix més flexibilitat en els requisits, tant d'admissió com de cotització.

Quant als avantatges que el MaB ofereix a les societats que hi cotitzen, destaquen les següents:

- **Publicitat:** la sortida al MaB implica una font de publicitat espontània gràcies a la visibilitat que aporta la premsa econòmica especialitzada, quan es fa ressò dels moviments que tenen lloc en aquest mercat.
- **Finançament:** el MaB ofereix a les empreses un nou accés a fonts de finançament. Ofereix liquiditat als accionistes, en permetre convertir en diners les seves accions, cosa que no implica perdre el control de la companyia.
- **Valoració objectiva de les empreses:** gràcies al sistema de negociació d'accions, aquestes es regeixen pel valor de mercat en el qual cotitzen, que és una referència valuosa per a la presa de decisions.
- **Prestigi adquirit:** aquest avantatge deriva del fet que les accions de les companyies són objecte de negociació en un mercat regulat subjecte a supervisió, la qual cosa implica més garantia i transparència.
- **Accés a alternatives d'inversió:** en el MaB, els inversors tenen accés a un nombre més gran d'empreses amb un plus de transparència.

Respecte als inconvenients, seria desitjable que el MaB

perfeccionés alguns aspectes per proporcionar més seguretat, tant als inversors com a les empreses que cotitzen i es financen a través seu. Així mateix, de manera concreta, es podrien apuntar els aspectes següents:

- **Costos:** de vegades, els costos inicials, en la incorporació al mercat, són elevats en comparació amb l'import captat. A més, els requisits d'informació que exigeix el MaB no només comporten un treball extra per part de les empreses, sinó que també hi comporten costos més elevats.
- **Previsió:** les societats que es financen mitjançant el MaB estan exposades públicament; per això, un incompliment en les seves previsions pot tenir una dura resposta en la valoració de l'empresa per part del mercat.
- **Comunicació:** les empreses capten diners d'inversors que analitzaran detalladament els seus resultats semestre rere semestre. Per això, cal dur a terme un esforç més gran de comunicació, ja que en el cas que no es transmeti tota la informació necessària, o que es transmeti només parcialment, l'empresa pot quedar en evidència davant els seus inversors i el mercat.

S'ha dut a terme un estudi, en l'àmbit de les empreses en expansió que han cotitzat en el MaB, durant els exercicis 2010 a 2014, dels paràmetres següents:

- L'import net de la xifra anual de negocis.
- El volum d'actiu.
- El nombre mitjà de treballadors.
- L'EBITDA.
- El resultat de l'exercici.

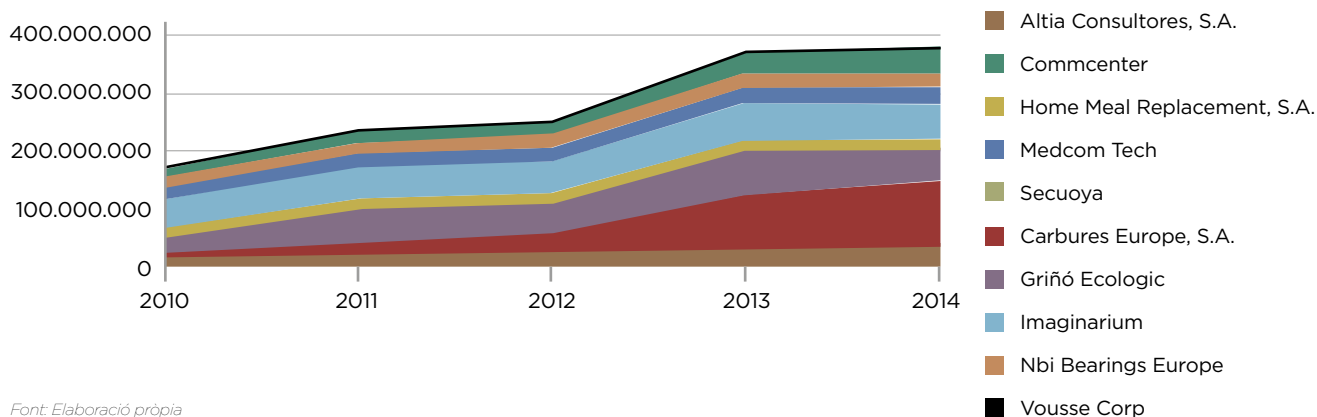
El nombre més elevat d'empreses que van accedir al MaB va tenir lloc durant l'exercici 2011, i l'import net de la xifra de negocis de la majoria d'elles es va veure augmentat respecte al 2010 de manera bastant significativa. La tendència de l'actiu de la majoria de les empreses en expansió, en el decurs d'aquests cinc anys que s'han estudiat, és de creixement en cada exercici respecte a l'anterior. Finalment, el nombre mitjà de treballadors de

les empreses en expansió que s'han incorporat al llarg dels exercicis 2009 i 2010, no presenta canvis significatius durant el període de cinc anys que s'ha analitzat.

Un cop s'ha analitzat l'evolució dels paràmetres anteriorment esmentats, s'ha arribat a les conclusions següents:

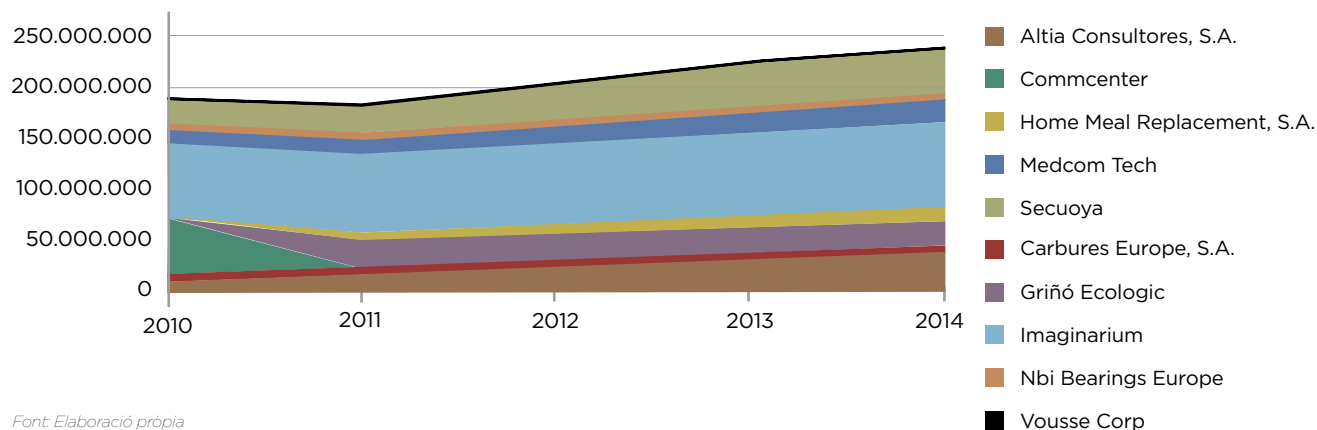
- Hi ha una relació directa entre la incorporació en un mercat d'aquestes característiques i el seu actiu: el volum total de l'actiu de totes les empreses en expansió que cotitzen en el MaB ha augmentat un 163,70% l'any 2014 respecte a l'any 2010. En aquest gràfic es representa l'evolució de l'actiu de les deu empreses en expansió de més dimensió.

EVOLUCIÓ DE L'ACTIU DE LES DEU EMPRESES EN EXPANSIÓ DE MÉS DIMENSIÓ

- L'import net de la xifra de negocis de les empreses en expansió que han optat per cotitzar en el MaB s'ha vist incrementat un 69,54% l'any 2014 respecte a l'any 2010, una data important en els moments de recessió que ha viscut l'economia del nostre país durant aquest període. En aquest gràfic es mostra l'evolució de l'import net de la xifra de negocis de les deu empreses en expansió de més dimensió:

EVOLUCIÓ DE L'INXN DE LES DEU EMPRESES EN EXPANSIÓ DE MÉS DIMENSIÓ

- El nombre mitjà de treballadors de les empreses en expansió no s'ha vist modificat de manera substancial per la incorporació d'aquestes empreses en el MaB. En les empreses que s'han analitzat, el nombre mitjà de treballadors no s'ha modificat substancialment. Les empreses que cotitzen, en disposar, doncs, de més liquiditat, han apostat per invertir en nous desenvolupaments d'innovació i tecnologia, ja que han augmentat el seu actiu i la facturació, però no han augmentat la plantilla de personal i, en conseqüència, no han estat inversions generadores de llocs de treball.
- L'estudi de l'EBITDA i del resultat de l'exercici mostra una certa variabilitat en el decurs dels anys que s'han analitzat, i no hi ha una relació clara entre aquests indicadors i la incorporació de les entitats al MaB.

Sens dubte, d'aquestes conclusions, la que resulta més rellevant és la que indica que a partir del moment en què les societats comencen a cotitzar en el MaB, el creixement que experimenten en inversió realitzada, traduïda en un increment del seu actiu, no repercuteix en la generació d'ocupació. Aquesta constatació la podem emmarcar dins les tendències mundials d'ocupació que va detectar l'OIT (Organització Internacional del Treball)² en l'exercici 2014, on es posa de manifest que la recuperació esperada, i a la qual estem assistint tímidament, s'està materialitzant sense la creació d'ocupació en aquest mercat específic.

Bibliografia

- Duréndez, A., García, D y Mariño, T. (2014). "El mercado alternativo bursátil: una novedosa oportunidad para las empresas familiares". *Revista de empresa familiar*, 4(2), 37-46.
- Giralt, A. y González, J. (2012). "Financiación a la PYME en el mercado financiero español. La experiencia y proyección del MAB. Los emprendedores y la recuperación económica". *Papeles de la fundación nº 45. Fundación de Estudios Bursátiles y Financieros*.
- Mariño, T. y otros. (2012). "El Mercado Alternativo Bursátil". Thomson Reuters Aranzadi. Pamplona.

Articles i informes consultats

- AECA. (2011). "Potencialidad del Mercado Alternativo Bursátil (MAB) en España". *Estudio Empírico*. Aeca, Barcelona.
- Bolsas y Mercados Españoles (2014). *Informe del mercado 2014*. MABIA. (2013). "Observatorio Mercado Alternativo Bursátil - Análisis 1er semestre 2013". IMB group.
- MABIA. (2014). "Observatorio Mercado Alternativo Bursátil. Análisis del 2013-2014". IMB Group
- MABIA. (2014). "Observatorio Mercado Alternativo Bursátil. Análisis del primer semestre 2014". IMB Group.

Pàgines web consultades: (Febrer-abril 2016)

S'han consultat totes les pàgines corporatives de les empreses en expansió.

- <https://www.bolsasymercados.es/mab/esp/Home.aspx>
- <http://www.expansion.com/>
- https://www.oitcinterfor.org/sites/default/files/file_publicacion/wcms_234111.pdf

² Informe de l'OIT (2014): "Cap a una recuperació sense creació d'ocupació?"

Reflexions i propostes del Grup de Treball de l'ODS 8 (Treball decent i creixement econòmic)

Joan Fontrodona
IESE Business School
(Coordinador)¹

CONTEXT DELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

L'acord de les Nacions Unides de setembre de 2015 en què es defineixen els ODS: "Transformar el nostre món: l'agenda 2030 per al desenvolupament sostenible", proposa un conjunt d'objectius que pretenen eradicar la pobresa, reduir la desigualtat i tenir cura del medi ambient. El text inclou les empreses entre els agents que faran possible assolir els ODS de l'agenda 2030, perquè els considera vitals per al desenvolupament econòmic.

Es van aprovar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que substitueixen els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) com a fites del desenvolupament mundial fins al 2030.

Els gran reptes són mobilitzar els agents implicats per al correcte desenvolupament dels ODS i establir mètriques per mesurar el progrés de cada objectiu.

L'objectiu principal de la jornada, organitzada conjuntament amb la Red Española del Pacto Mundial, que va tenir lloc al Col·legi el passat dimecres 9 de novembre, era intercanviar idees i obtenir aportacions dels diferents grups de treball en relació amb els ODS definits prèviament, amb especial referència als indicadors que han de servir de guia per al seguiment i consecució de fites.

Per dur a terme aquesta jornada es van triar 4 ODS (aigua, energia, creixement econòmic sostenible i aliances) i es van crear grups de treball per a cadascun amb l'objectiu d'aportar idees en relació amb la seva aplicació pràctica. Cada grup de treball va comptar amb la presència d'experts en la matèria. El grup de treball creat per estudiar l'ODS 8 Treball decent i creixement econòmic va elaborar el document següent.

INTRODUCCIÓ OBJECTIU DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE 8

Un model de creixement econòmic sostenible ha d'integrar tres eixos: l'anomenat triple compte de resultats, que inclou la creació de valor econòmic; una millora de les condicions de vida de les persones de manera que facilitin el desenvolupament humà i una reducció de l'ús de recursos per ser respectuós amb l'entorn natural.

¹ Signen també aquest article els membres del Grup de Treball: Jordi Martí (Universitat de Barcelona), Patricia Reverter (KPMG), Josep Maria Canyelles (Respon.cat), Angel Pes (Pacte Mundial), Xavier Cardona (CCJCC), David Fernández-Manzanos (KPMG), José Antonio Lavado (Bidea Consultores), Joan Mallafre (ICJCE), Xavier Pont (Ship2B), Cristian Rovira (Fundació SIFU) i Elisenda Codina, (CCJCC-secretària tècnica).

Un element important d'aquest model és que sigui capaç de crear oportunitats de treball per a tota la població en edat de treballar. El dret a un treball decent és bàsic per al creixement personal i ha de ser un mitjà perquè tothom participi en el progrés social i econòmic.

Avui, una gran part de la població mundial viu per sota del llindar de pobresa. I, malauradament, tenir una feina ja no garanteix escapar de la pobresa. No estem parlant de països del Tercer Món, també a casa nostra la creació de llocs de treball –no ja de qualitat, sinó dignes– és una necessitat i un repte.

Pensant en el futur, i en el model econòmic que volem per al nostre país, caldrà mirar el model actual amb un sentit crític –perquè caldrà canviar coses–, fer propostes creatives, i actuar amb audàcia i magnanimitat per no caure en els mateixos paranys que ens han portat a la situació actual que cal transformar.

Per ordenar les nostres reflexions, en aquest article farem referència a tres aspectes –diferents però relacionats entre si– que impacten en la creació de treball decent i d'un model de desenvolupament econòmic sostenible:

- L'entorn social, polític i econòmic, com el marc més ampli que delimita el territori i que pot actuar com a catalitzador o com a obstacle.
- L'entorn empresarial –en un sentit ampli–, on el treball es fa realitat.
- El mateix treball, com a realitat humana que ajuda al desenvolupament personal i social.

En cadascun d'aquests aspectes descriurem la situació actual, fixarem uns objectius on cal arribar i les accions que cal implementar per assolir-los. Finalitzarem amb una proposta d'indicadors que ens ajudin a determinar l'acompliment d'aquests objectius.

I. ENTORN SOCIAL, POLÍTIC I ECONÒMIC

Quan l'empresa es troba en un context social determinat, que té influència en tot allò que pugui fer, cal analitzar quin és l'impacte que aquest entorn social, polític i econòmic pot tenir en la creació de les condicions per a un treball decent i un creixement econòmic sostenible.

1. Situació actual

Després d'una dura crisi econòmica, cal preguntar-nos què en podem aprendre. Els primers senyals postcrisi no semblen indicar canvis significatius. Més aviat, ens arrisquem a perpetuar, amb uns canvis mínims, un model que ha demostrat les seves limitacions i mancances.

Caldrà fer una revisió de les complexitats que caracteritzen avui en dia els àmbits social i polític. Sense voler ser exhaustius, caldria:

- En l'àmbit social, veure les necessitats socials que cal pal·liar i les dinàmiques i condicionants socials que cal tenir en compte.
- En l'àmbit polític, cal promoure un model econòmic i productiu sostenible, respectuós amb el medi ambient i que dignifiqui les persones, així com dur a terme polítiques que acompanyin aquest nou model: educació, infraestructures, seguretat social i sanitat, etc.
- La política econòmica del país –amb les tonalitats ideològiques obligades dels diferents governs– hauria d'estar orientada a buscar el bé comú, el benestar de les persones i una societat inclusiva que superi les desigualtats socials. Cal que ningú no es quedi enrere en el progrés social i econòmic.

El sistema de pensions no sembla sostenible a mitjà i llarg termini, si tenim en compte tant les taxes d'atur i de precarietat laboral actuals com la piràmide d'edat i les tendències demogràfiques.

Cal pensar en un model productiu de país que tingui en compte les fortaleses que tenim, amb visió de futur respecte a les noves tendències: digitalització, descarbonització de l'economia, etc.

■ El teixit empresarial del nostre país el formen majoritàriament petites i mitjanes empreses. Sempre ens ha caracteritzat un esperit emprenedor. Avui encara són insuficients els incentius fiscals i laborals, i es disposa de poc finançament.

■ El model econòmic actual es caracteritza per un seguit de sectors que basen la seva productivitat en llocs de treball precaris. Aquests sectors no són sostenibles a llarg termini per les conseqüències que generen.

■ Una situació peculiar del nostre temps és que treballar no assegura sortir de la pobresa: hi ha persones que treballen i viuen al llindar de la pobresa.

No és sostenible un sistema en què l'augment del consum es tradueix directament en un increment dels recursos materials necessaris per produir els béns i els serveis que es consumeixen.

Com s'ha de definir i mesurar el valor afegit que l'activitat econòmica genera? Aclarir conceptes que estan relacionats però que signifiquen coses diferents (productivitat, rendibilitat, competitivitat, valor afegit, PIB), ens pot ajudar a entendre on cal posar l'èmfasi quan parlem de creixement.

2. Objectius i accions

El diàleg social i el consens entre els diferents agents que intervenen en el procés és bàsic per aconseguir els objectius estratègics de la política econòmica.

■ Cal definir un model de consens, independent del color polític del govern de torn, que permeti la reactivació de l'economia, la generació de llocs de treball i que posi les bases d'un model de creixement econòmic sostenible.

Cal inversió en infraestructures que permetin millorar els models de negoci i la qualitat de vida dels treballadors. És una oportunitat per al desenvolupament econòmic del territori, implica augmentar la qualitat de vida de les persones que les utilitzen i comporta una millora mediambiental. Per tant, és un factor clau en el nou model de desenvolupament econòmic.

Cal també un model d'educació i formació de qualitat, a resguard de les lluites polítiques.

Cal pensar en una renda bàsica que permeti viure amb un mínim de dignitat.

■ A més del creixement econòmic, cal pensar també en la distribució de l'excedent.

■ Cal revisar la sostenibilitat del sistema de pensions.

■ S'han de potenciar els nous sectors emergents de l'economia, amb la finalitat de repartir el potencial del país en diferents sectors i així evitar un gran col·lapse quan un no funcioni o els factors conjunturals canviïn (com passa amb la demanda prestada pel turisme vinculat a les zones de conflicte com Niça o el nord d'Àfrica).

■ Calen polítiques que fomentin la creació d'empreses i donin suport als emprenedors, especialment a aquells que tenen una idea de negoci amb un component social clar.

■ Cal establir ajuts per a emprenedors i empresaris que creïn llocs de treball: acceleradores i incubadores d'empreses; incentius fiscals per a les noves empreses i per a la creació de llocs de treball de llarga durada, reduir la burocràcia i els tràmits administratius.

■ Cal revisar el model actual que tendeix al low cost, amb la contractació –sobretot– de mà d'obra barata. Per tant, s'ha de millorar, mitjançant la capacitació i l'educació del capital humà, per evitar riscos d'exclusió.

■ Cal assolir un creixement econòmic que no impliqui la degradació del medi ambient. Cal produir més amb menys, crear nous models de negoci i canviar els hàbits de consum.

■ Cal pensar un model energètic sostenible, que fomenti la producció i l'ús d'energies renovables.

■ Cal implementar indicadors més propers a la realitat: més enllà del PIB, considerar altres propostes, com l'índex de GINI, l'Índex de Desenvolupament Humà o un "índex de felicitat", com ja s'ha fet en altres països.

3. Indicadors

■ Taxa d'atur: EPA, INEM.

■ Renda per càpita.

■ Salari mitjà.

■ PIB (mesura del creixement econòmic).

■ Piràmide d'edat.

■ Saldo de la Tresoreria de la Seguretat Social.

- Cotitzacions mitjanes a la Seguretat Social.
- Percentatge de la població en situació de pobresa (mesura del grau d'inclusivitat del sistema).
- Intensitat de pobresa (quina quantitat és necessària per sortir de la pobresa?).
- Saldo net entre creació i liquidació d'empreses.
- Emissions/PIB: Tones de CO₂/milions USD (mesura el nivell de sostenibilitat del sistema).
- Global Competitiveness Index Report (<https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1>, pàgines 326-327).
- Índex de Desenvolupament Humà (mesura la qualitat de vida).
- Índex de Gini (mesura la desigualtat en els ingressos o la desigualtat en la riquesa).

II. EMPRESA

El segon bloc és una reflexió sobre l'entorn empresarial, es tracta de plantejar el futur de la realitat empresarial per fomentar el treball decent i un creixement econòmic sostenible.

1. Situació actual

El 20 % del PIB de Catalunya el genera la indústria. L'objectiu és que arribi al 25 % el 2020.

Catalunya ha esdevingut la regió europea que ha atret més inversions, tant industrials com empresarials, i s'ha consolidat com a referent europeu en sectors d'alt valor afegit (químic, biotecnològic i automobilístic).

Cal ser conscients dels sectors de l'economia que tenen més pes i veure com es poden adaptar al nou model econòmic i productiu.

- Sectors als quals cal mirar més de prop: turisme, indústria extractiva, ramaderia, construcció i immobiliari.
- Al mateix temps, cal observar les tendències de futur que marcaran l'aparició de nous models de negoci per saber avançar-nos, veure les oportunitats i detectar els riscos.
- Temes que s'han de considerar: economia col·laborativa, economia circular, impacte de les tecnologies en els models de negoci i en la creació o destrucció de llocs de treball.

La transferència de coneixement i la innovació són forces motrius del creixement econòmic, el desenvolupament social i la creació de llocs de treball.

El model que es basa a mesurar la riquesa que genera l'empresa només pels seus comptes financers és parcial

i no dóna una imatge fidel de la realitat de l'empresa. S'estan fent propostes per ampliar la informació que l'empresa dóna sobre la seva activitat (transparència) i com respon a les demandes socials (accountability).

La transparència ha de ser imprescindible en tots els àmbits econòmics i de l'Administració, per evitar males pràctiques en l'impacte econòmic del país.

L'activitat de les empreses ha de contribuir a la cohesió social i el bé comú de la societat, tant per la creació de llocs de treball com pels béns i serveis que ofereix.

2. Objectius i accions

Identificar sectors estratègics de l'economia catalana i impulsar plataformes/hubs empresarials que es converteixin en una referència nacional i internacional.

- Atraure sectors i empreses que siguin referents mundials (Mobile World Congress, medicina-Vall d'Hebron i Clínic...), mitjançant incentius fiscals i serveis vinculats, de manera que el capital humà tingui sortides decents i s'eviti la fuga de talent.

Cal reinventar els sectors de l'economia que són importants i alhora madurs. Per exemple:

- Turisme: anar vers un model de turisme sostenible, de qualitat i lligat al territori.
- Immobiliari: no basar el model en obra nova sinó en rehabilitació, que té més recorregut i menys impacte mediambiental.

Fomentar els nous sistemes alternatius de finançament, com el crowdfunding o els Business angels.

Valorar l'impacte de nous models de negoci, com l'economia col·laborativa i l'economia circular.

Potenciar l'R+D+I per millorar els processos productius de les indústries del país i els efectes sobre l'entorn.

Generar un diàleg fluid entre diferents agents socials:

- Sector públic i sector privat.
- Empreses i universitats.
- Els col·legis professionals poden fer de catalitzadors de les diferents necessitats de l'empresa i la indústria.

Cal seguir apostant per les polítiques de transparència i retiment de comptes:

- Cal canviar les mesures de l'èxit econòmic, per a la qual cosa s'ha d'incorporar l'aportació de les empreses al bé comú, i incloure en el retiment de

comptes corporatiu la informació sobre el valor generat i distribuït.

- Cal potenciar les memòries de sostenibilitat i les memòries integrades, per donar una visió més completa de l'empresa, per a la qual cosa cal afegir indicadors de caràcter social i mediambiental, i valorar altres propostes alternatives, com el “Balanc del Bé Comú” (BBC).
- Cal desenvolupar estudis que mesurin l'impacte socioeconòmic (ja sigui sectorial o de l'organització).

Premiar les empreses socialment responsables, per exemple, amb incentius fiscals i la valoració d'aquests mèrits en els concursos públics.

- Fomentar el “dret a estar ben dirigits”, així com la implicació dels treballadors a l'empresa, tant en els trets generals com en les línies estratègiques.

3. Indicadors

- % del PIB per sectors.
- % del PIB per sectors estratègics.
- Saldo net de la balança de capital.
- % d'ocupació per sectors econòmics.
- Evolució dels fons propis de les empreses
- Nombre d'iniciatives en *crowdfunding*, economia circular i economia col·laborativa.
- Deduccions per R+D+I a l'Impost de Societats.
- Índex de sostenibilitat: Financial Times for Good, Dow-Jones for Sustainability.
- Nombre d'estudis d'impacte socioeconòmic.
- Informe anual de Bon Govern (CNMV).
- Participació en índexs de transparència. Transparencia Internacional España publica els índexs següents adreçats a administracions públiques: Índice de Transparencia de Ayuntamientos, Índice de Transparencia de CCAA, Índice de Transparencia de las Diputaciones.

III. TREBALL

El tercer punt de reflexió fa referència directament a l'àmbit del treball. Un dels objectius de l'ODS és aconseguir l'ocupació plena, però pensant també com s'ha de considerar que una feina es pugui qualificar com a digna, en el marc d'un model de desenvolupament econòmic sostenible.

1. Situació actual

El món del treball es veu afectat pels canvis en els models de negocis, que evolucionen al llarg del temps. Algunes professions actuals deixaran d'existir i n'apareixeran de noves.

- Saber preveure quines seran aquestes noves necessitats en el món professional pot orientar la formació de les persones i la creació de llocs de treball amb perspectives de futur.

El sistema educatiu actual no garanteix l'ocupabilitat dels joves. Persisteix el divorci entre universitat i empresa, i això comporta que els nous professionals no cobreixin les necessitats de les empreses.

La creació de llocs de treball precari pot ser una solució a curt termini, però pot tenir un impacte contraproduent a llarg termini.

- La precarietat salarial no permet que els joves s'emancipin, i això té, a la llarga, efectes demogràfics.
- També comporta la pèrdua de molt talent sènior, professionals amb anys d'experiència que tenen un retorn difícil al món laboral després de perdre la feina.

La Unió Europea s'ha marcat com a objectiu que tothom tingui un salari mínim, que sigui el 60 % del salari mitjà.

La formació professional ha estat poc cuidada –fins i tot desprestigiada–, quan pot ser un mecanisme molt adient per facilitar l'accés a un primer lloc de treball. L'experiència de la formació dual en altres països indica que aquesta pot ser una via adequada.

Hi ha grups socials que mereixen una atenció especial:

- Joves i, en especial, els qui busquen la primera feina. La seva taxa d'atur es situa per sobre del 35%. Els anys continuats de crisi econòmica poden provocar una “generació perduda”.
- Gent gran, un sector de la població que va en augment, que generarà noves professions i llocs de treball, però com a subjectes de treball poden trobar difícil tornar al món laboral, si en surten.
- Dones, que encara pateixen discriminació per raó del gènere. Es mantenen les diferències salarials i de responsabilitat entre dones i homes, la presència de les dones en determinades posicions segueix sent residual i les mesures de conciliació de la vida familiar no són suficients.
- Grups en risc d'exclusió social (discapacitats, immigrants, etc.) que poden trobar en l'ocupació una manera d'incorporar-se amb normalitat a la societat.

2. Objectius i accions

Cal pensar quines són les professions de futur i quina preparació requeriran.

Cal fomentar el diàleg empresa-universitat, per definir tant els seus plans d'estudis com els de la formació professional, tot tenint en compte les necessitats reals de les empreses, els sectors capdavanters i la indústria. Els col·legis professionals poden ajudar a determinar les mancances entre ambdós móns.

Cal incentivar la creació de llocs de treball, en quantitat i en qualitat.

Cal cercar formes innovadores en la gestió de l'atur, per això cal aprendre bones pràctiques d'altres països, com Finlàndia.

Cal treballar per garantir el salari mínim que ha marcat la Unió Europea.

- Valorar la proposta d'un índex d'equitat salarial que mesuri la diferència entre salaris més alts i més baixos.

Cal pensar en passarel·les vers el treball, per tal d'ajudar a tothom –però especialment als joves– a obtenir més experiència i capacitats.

Cal fomentar la formació dual i professional amb la finalitat de cobrir les necessitats del mercat laboral.

Cal assegurar, en primer lloc, que es respecten els drets laborals. Per exemple:

- Tracte vers les persones amb la dignitat i el respecte que es mereixen.
- No discriminació per raó de gènere o altres.
- Gestió de la diversitat.
- Igualtat d'oportunitats.
- Igualtat de salaris.
- Condicions de treball decents.

Cal que es creïn –amb una visió positiva– les condicions per facilitar el desenvolupament de capital humà, tant en el terreny personal com professional. Algunes accions que cal tenir en compte serien:

- Seguretat, salut i benestar emocional.
- Alternatives per facilitar la conciliació.
- Reforma horària.
- Oferir un treball amb sentit (*meaning, purpose*).
- Facilitar la carrera professional.
- Crear l'entorn d'una empresa saludable.

3. Indicadors

- Definició de Treball Digne, segons l'Organització Internacional del Treball.

- Inserció laboral per nivell d'estudis (INE, Idescat).
- % de persones en situació d'atur (indica el gap amb la plena ocupació).
- % d'empleats amb contracte indefinit / % d'aturats totals (mostra una característica de la qualitat de feina).
- Mapa del Salari Mínim a Europa: Eurostat (NUTS).
- Evolució del nombre de graus mitjans i superiors d'FP.
- Evolució de la matriculació a FP.
- Índex de conflictivitat laboral.
- % de renovació de contractes laborals.
- Índex de precarització.
- Nombre de treballadors en Centres Especials de Treball.

l'entitats no lucratives)

Especificitats de l'auditoria d'entitats sense afany de lucre

Montse Enrique

*Membre de la Comissió
d'Organitzacions no
Lucratives del CCJCC
Sòcia de GIA Auditors*

L'auditoria de les entitats sense afany de lucre presenta una sèrie d'especificitats que cal tenir en compte i desenvolupar de manera adequada en la realització de l'auditoria.

En relació amb quan resulta obligatòria l'auditoria dels comptes de les entitats sense afany de lucre, amb caràcter general, els límits per auditoria obligatòria són diferents en funció del tipus d'entitat i en funció de si està subjecte a la legislació estatal o a una legislació autonòmica. Algunes comunitats tenen normativa pròpia i d'altres no. En aquest sentit, Catalunya és una de les comunitats que disposa de legislació pròpia.

En el cas de les entitats no lucratives d'àmbit estatal, la Llei 50/2002, de 26 de desembre, de fundacions, obliga a auditar a aquelles entitats que a la data de tancament superin dos d'aquests límits:

- Actiu superior a 2.400.000 euros.
- Volum anual d'ingressos per activitat pròpia superior a 2.400.000 euros.
- Nombre mitjà de treballadors superior a 50.

El Reial decret 1740/2003, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a associacions declarades d'utilitat pública, estableix que estan obligades a sotmetre a auditoria els seus comptes quan els han de formular en el model normal, és a dir, que les xifres per a auditoria serien:

- Actiu superior a 2.850.000 euros.
- Xifra de negocis superior a 5.700.000 euros.
- Nombre mitjà de treballadors superior a 50.

En el cas concret de Catalunya, la Llei 4/2008, de 24 de abril, del llibre tercer del Codi civil, relatiu a les persones jurídiques, en l'article 333-11 estableix que les fundacions s'han de sotmetre a una auditoria externa si, en la data de tancament de l'exercici, durant dos anys consecutius, hi concorren almenys dues de les circumstàncies següents:

- Actiu superior a 6.000.000 euros.
- Volum anual d'ingressos ordinaris superior a 3.000.000 euros.
- Nombre mitjà de treballadors superior a 50.
- Que el 40% dels ingressos provenguin de les administracions públiques (subvencions, convenis o qualsevol tipus de contracte de prestació de serveis.)

- Ingressos de qualsevol tipus provinents de qualsevol administració pública, per un valor superior a 60.000 euros.

Adicionalment, pot haver-hi una altra normativa o requeriments que obliguin a algunes entitats sense afany de lucre a sotmetre els seus comptes anuals a una auditoria obligatòria. En aquest sentit, i únicament com a exemple, ja que poden haver-ne més situacions, el Reial decret 1517/2011, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova el reglament que desenvolupa la Llei d'auditoria, diu en la disposició addicional segona i tercera que s'han de sotmetre a auditoria obligatòria les entitats, sigui quina sigui la seva naturalesa jurídica i sempre que estiguin obligades a formular comptes anuals, d'acord amb un marc normatiu d'informació financera, en els casos següents:

- Que durant l'exercici hagin rebut subvencions o ajudes amb càrrec a fons públics, per un import total acumulat de 600.000 euros.
- Que durant l'exercici tinguin contractes amb el sector públic per un import total acumulat de 600.000 euros i que aquest import representi més del 50% del import net de la seva xifra anual de negoci.

Tot i que aquests dos últims casos no són específics per a entitats sense afany de lucre, en la pràctica, hi ha moltes entitats d'aquest tipus que reben aquestes ajudes o subvencions i que celebren contractes amb el sector públic.

En l'auditoria de comptes anuals de les entitats sense afany de lucre hi ha algunes singularitats que haurem de tenir en compte, tant en la fase de planificació del treball d'auditoria com en la d'execució. Aquestes particularitats poden arribar a fer l'auditoria de les entitats sense afany de lucre molt diferent de la d'una societat mercantil; sobretot en algunes àrees com ara la d'ingressos

(patrimoni o passiu), la de despeses per projectes o la de circularització de deutors. Sense ànim de ser exhaustius en els apartats següents, s'inclou una relació d'aspectes que caldrà, si més no, considerar a l'hora d'auditar una entitat sense afany de lucre.

CONSIDERACIONS A LA FASE DE PLANIFICACIÓ (IDENTIFICACIÓ I VALORACIÓ DELS RISCOS)

En la part de coneixement de l'entitat i el seu entorn és important definir la tipologia d'entitat que és i l'activitat que du a terme, als efectes de determinar quin és el marc normatiu al qual està subjecte, el pla comptable que resulta d'aplicació i quins són els òrgans de govern de l'entitat responsables de la formulació i de l'aprovació dels comptes anuals.

És important conèixer i entendre l'activitat que desenvolupa l'entitat en l'àmbit general, però també concretament quin és el fil conductor de les seves activitats pel que fa a projectes individuals: qui en són els finançadors, quina és l'acció que s'ha de dur a terme i quins són els beneficiaris d'aquesta acció i, també, qui és el responsable de projectes. En aquest marc, resulta rellevant establir una distinció entre les activitats pròpies i les activitats mercantils i/o econòmiques, si n'hi ha.

Els aspectes singulars de control intern que cal tenir en compte, entre d'altres, són els moviments de diners en efectiu, l'autorització de despeses i inversions, l'execució dels projectes/programes i activitats, el compliment de les finalitats fundacionals i els llibres d'actes.

En la revisió analítica és important poder obtenir una comptabilitat per projectes que faciliti la revisió analítica quant a projectes, independentment de la revisió analítica per naturalesa. La revisió del pressupost i del control pressupostari que se'n fa poden ser unes eines útils en aquesta etapa.

En l'avaluació dels riscos d'auditoria s'han de tenir en compte aspectes com ara els cobraments i pagaments en efectiu (bastant comuns en aquests tipus d'entitats), els donatius anònims (en compliment de la Llei de prevenció de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme) i d'altres que no es troben normalment en empreses mercantils.

CONSIDERACIONS A LA FASE D'EXECUCIÓ DEL TREBALL (RESPOSTA ALS RISCOS)

A continuació, s'inclou una relació d'aspectes particulars en l'auditoria d'entitats sense afany de lucre. No implica una relació exhaustiva sinó, més aviat, una alerta d'aquells temes que cal considerar en aquest tipus d'entitats i que normalment no afecten, o ho fan d'una altra manera, les empreses mercantils. Tot i que hi ha singularitats en quasi totes les àrees, probablement sigui en el compte de pèrdues i guanys on s'hi concentrin; de totes maneres, s'ha considerat oportú fer un repàs general per tots els estats financers.

BALANÇ

Respecte a l'immobilitzat cal:

- Considerar si hi ha immobilitzat cedit en ús. En cas afirmatiu, caldrà revisar la seva valoració, l'amortització i la correlació amb la corresponent subvenció/donació, la qual s'imputarà a resultats amb el mateix criteri que l'amortització de l'element.
- Distingir entre els elements afectes a les activitats pròpies i a les activitats mercantils, si n'hi ha, en què s'han d'identificar els ingressos i despeses i l'excedent generat.
- Revisar la distinció entre els béns generadors de fluxos d'efectiu dels que no ho són, en els quals el deteriorament es produeix per la pèrdua de potencial de servei, diferent de la depreciació sistemàtica i regular de l'amortització. És a dir, que el deteriorament respon a una disminució de la utilitat que dona a l'entitat, que tindrà lloc quan el seu valor comptable superi l'import recuperable del bé, entès com l'import més elevat entre el valor raonable i el valor en ús. El valor en ús determina el valor de reposició.
- Si hi ha alienacions o altres actes que gravin els béns i drets que integren el patrimoni de l'entitat sense afany de lucre, s'ha de verificar que s'han fet a títol oneros i respectant les condicions dels fundadors o donants d'aquests béns, i que el benefici s'ha reinvertit en l'adquisició d'altres béns i drets. Recordem que aquestes operacions s'han de documentar i comunicar al protectorat o sol·licitar autorització si l'excedent obtingut no es reinverteix.

Pel que fa als saldos deutors, s'ha de revisar l'existència de saldos deutors antics amb les administracions públiques que poden ser a causa d'imports no justificats o a revocacions per part de l'entitat concedent per incompliments totals o parcials dels requisits pels quals es van concedir.

En el supòsit que una fundació tingui inversions financeres temporals en el mercat de valors, caldrà revisar l'informe anual sobre el grau de compliment del codi de conducta.

Respecte als fons propis, s'ha de tenir en compte si s'han rebut donacions amb l'objectiu d'incrementar el fons social o fons dotacional, si hi ha excedents pendents d'aplicar a les finalitats fundacionals, romanent i reserves i si, segons els estatuts, hi ha fons especials que s'hagin de dotar o gastar en alguna activitat determinada. En aquest sentit, resulta d'interès tenir en compte la consulta 6 del BOICAC 75/2008.

En aquests tipus d'entitats sovint hi ha préstecs i crèdits concedits sense interessos o amb interessos inferiors als de mercat, als quals també cal dedicar una atenció especial.

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

Com ja s'ha indicat, en el compte de pèrdues i guanys és on hi ha més diferències en l'execució del treball respecte a una societat mercantil.

Tenint en compte que un dels objectius principals és determinar que les subvencions, donacions i llegats s'han destinat a allò per al que van ser concedits i que es produeix una correlació entre els ingressos i les despeses dels projectes que s'han executat o que estan en procés d'execució, en l'auditoria de les entitats sense afany de lucre té molta importància l'aplicació del principi de meritació i de correlació entre els ingressos i les despeses per determinar el moment en què s'han d'enregistrar i traspassar a resultat els ingressos i les despeses dels projectes que es desenvolupen.

A l'hora de revisar les subvencions, donacions i llegats és important distingir entre els que són no reintegrables –que van comptabilitzats al patrimoni net de l'entitat– dels que són reintegrables –comptabilitzats al passiu del balanç com un deute transformable en subvencions, donacions i llegats a curt o llarg termini. En aquest sentit, cal tenir en compte la consulta 11 del BOICAC 75/2008.

També cal verificar que els fons provinents de subvencions i donacions s'han destinat als fins per als quals van ser

concedits i que s'han executat per la totalitat de l'import, amb l'objectiu de descartar el risc de reintegraments de subvencions. En aquest sentit, és important disposar d'una comptabilitat per projectes amb el detall de les despeses imputables a cada projecte i de les justificacions de subvencions que ja s'han presentat a la data en què duen a terme la feina de l'auditoria per poder verificar, per una banda, el resultat de cada un dels projectes i, per l'altra, que les despeses es corresponen amb el projecte en concret. És en aquest punt on és important dur a terme una revisió analítica de projectes i fer la selecció de despeses des de cada un d'aquests i no dels comptes generals del diari de l'entitat comptabilitzats per naturalesa.

La comptabilitat per projectes o analítica es una cosa i un altre es la justificació que ja s'ha presentat a l'Administració corresponent (amb el segell de l'Administració). Hi ha Entitats que no tenen una comptabilitat analítica i ens serà molt útil si ens faciliten les justificacions presentades i tot que tinguin comptabilitat analítica, sempre va bé veure el que ja s'ha justificat. Jo per això havia posat: comptabilitat per projectes i justificacions....

En les subvencions o donacions en espècie, se n'ha de revisar la valoració i determinar la possibilitat que n'hi hagi i que no estiguin comptabilitzades. Aquest últim cas comporta un alt risc d'auditoria, ja que moltes vegades és difícil detectar l'existència d'ingressos o despeses no monetàries que no s'han enregistrat a la comptabilitat. En aquest punt, és important el coneixement de l'entitat, les reunions amb els responsables de projectes i la lectura del llibre d'actes de l'entitat, entre d'altres.

Determinar si els ingressos que s'han obtingut es poden considerar activitat pròpia o activitat econòmica, això és important per la distinció que s'ha de fer a la memòria i per les seves implicacions fiscals en estar subjecte o no a l'impost sobre societats.

Revisar si hi ha ingressos susceptibles de repercutir IVA, ja que aquest tipus d'entitats tendeixen a pensar que estan "exemptes" d'IVA i de vegades tenen activitats que sí que ho estan.

Dur a terme quadres de bases del model 182 de declaració de donacions, donatius i aportacions rebudes amb els ingressos per subvencions, donacions, quotes de socis i altres ingressos que s'han de declarar.

Verificar el compliment de la Llei 10/2010 de prevenció del blanqueig de capital i finançament del terrorisme pels donatius rebuts.

Respecte a les despeses, una de les singularitats d'aquests tipus d'entitats és la de l'elevat volum de despeses pagades en efectiu i/o suportades per tiquets. Tot i que no és un fet generalitzat, depenent de l'activitat de l'entitat és freqüent trobar aquest tipus d'operacions a les quals cal prestar una atenció especial i donar una resposta adequada.

Verificar la correcta aplicació de la regla de la prorata de l'IVA, si fos el cas, per la possible contingència fiscal i perquè l'IVA no deduït s'imputa com a despesa en les justificacions de subvencions.

En algunes entitats sense afany de lucre, els ajuts concedits representen gran part de les seves despeses, per tant, caldrà revisar els convenis d'ajuts concedits per l'entitat, tant directament com mitjançant tercers. Així, els ajuts directes poden ser a persones físiques (en compliment de les finalitats pròpies, com ara subsidis, beques, manutenció, premis, cooperació social, atenció sanitària...) o bé a altres entitats. Els ajuts mitjançant tercers es duen a terme a través d'altres entitats o centres en règim concertat per mitjà d'entitats o centres aliens a la fundació o associació. En aquests casos, haurem de revisar que són en compliment dels fins previstos. Pel seu nivell de risc potencial, caldrà focalitzar la feina en els convenis signats amb entitats de fora del territori nacional en projectes de col·laboració internacional en els quals, en moltes ocasions, les despeses i l'aplicació d'aquestes a les finalitats pròpies les desenvolupa una altra entitat que no és objecte de la nostra auditoria i on el control intern i la rigorositat documental poden no ser apropiats.

Si les entitats sense afany de lucre compten amb voluntaris que participen en l'execució d'alguns dels projectes i que generen despeses de desplaçament i manutencions, s'ha de revisar que hi hagi la corresponent assegurança per cobrir possibles responsabilitats.

Finalment, és convenient verificar que els membres del patronat, junta directiva, o qualsevol altre òrgan de govern no reben cap tipus de remuneració per exercir el càrrec. En qualsevol cas, les quantitats que es lliuren a conseqüència del reemborsament de les despeses que els ocasiona l'acompliment de la seva funció, degudament justificades, s'han de posar a la memòria.

ALTRES ASPECTES QUE S'HAN DE CONSIDERAR

Addicionalment als que ja s'han comentat, hi ha determinats aspectes amb un impacte global en els estats financers als quals també cal donar una especial atenció en l'auditoria de les entitats sense afany de lucre:

- Revisió dels ajustaments positius i negatius dels ingressos i despeses de l'entitat, així com el càlcul dels recursos destinats a les finalitats que exigeix la normativa: "càlcul del destí de rendes i ingressos", d'aplicació d'elements patrimonials als fons propis i dels béns i drets que formen part de la dotació fundacional.
- Lectura detallada dels llibres d'actes, que són molt importants en les entitats sense afany de lucre, ja que hi ha moltes decisions que les ha d'aprovar el patronat o la junta directiva, que en la majoria dels casos no participen en el dia a dia de la activitat de l'entitat. En aquestes reunions és on s'expliquen els fets més destacats que han tingut lloc i on s'aproven les decisions més importants. Sovint són actes considerablement més llargs que els de les societats mercantils, en què l'auditor té l'oportunitat de conèixer més de l'entitat que en una reunió amb el director i on, moltes vegades, detectem operacions no monetàries que no s'han comptabilitzat, convenis signats que no s'han enregistrat o importants decisions de futur que no s'han comentat.
- Revisió dels estatuts que poden establir fons especials, han de contenir informació sobre la impossibilitat de retribució de càrrec de patró o membre de la junta, el destí del patrimoni de l'entitat en cas de dissolució de l'entitat.
- Anàlisi de l'informe de compliment del codi de conducta, de conformitat amb totes les inversions financeres temporals s'han reflectit en els comptes anuals, d'acord amb els principis i recomanacions que estableix el desenvolupament de la disposició addicional cinquena del Reial decret legislatiu 4/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del Mercat de Valors.
- Sol·licitar declaracions responsables en el cas en que s'hagin produït actes de disposició de les definides a l'article 333-1 del llibre Tercer del Codi civil de Catalunya, operacions amb patrons i/o persones vinculades o si hi ha relacions laborals o professionals amb patrons.
- Identificar de manera adequada a l'informe d'auditoria els destinataris de l'informe d'auditoria, el patronat, l'assemblea de socis o qualsevol altre en funció del tipus d'entitat

I per tancar aquesta relació, volem incidir en la importància d'alguns aspectes fiscals que deriven de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, que s'han de considerar en una auditoria si l'entitat està acollida a aquesta Llei. En concret, hi ha deu requisits, que trobem

a l'article 3, que convindria revisar cada any, ja que alguna de les circumstàncies de l'entitat pot canviar en qualsevol exercici:

1. Que persegueixin finalitats d'interès general.
2. Que es destini almenys el 70 % de les rendes i ingressos a les finalitats pròpies.
3. Que l'activitat que s'ha dut a terme no sigui una explotació econòmica aliena al seu objecte o finalitat estatutària.
4. Que els fundadors, associats, patrons, representants, òrgans de govern i familiars fins al quart grau no siguin els destinataris principals de les activitats que duen a terme.
5. Que els càrrecs de patró, representant o membre de l'òrgan de govern siguin gratuïts.
6. Que en cas de dissolució, el patrimoni es destini a alguna de les entitats beneficiàries del mecenatge o a entitats públiques que persegueixin fins d'interès general, i que això estigui expressament descrit als estatuts de l'entitat.
7. Que estiguin inscrites en el registre corresponent.
8. Que compleixin amb les normes per les quals es regeixen o, si no n'hi ha, pel Codi de comerç i disposicions complementàries.
9. Que presentin els comptes anuals que estableixi la normativa específica.
10. Que elaborin una memòria econòmica en la qual s'especifiquin els ingressos i les despeses de l'exercici de manera diferenciada per categories i projectes, i si tenen algun percentatge en alguna societat mercantil.

Som auditors

Col·legi de Censors Jurats
de Comptes de Catalunya = EL CØL·L3G1

Serveis al col·legiat

ESCOLA D'AUDITORIA

Innovem en formació:

- + Cursos, jornades tècniques, màsters, tallers, congressos i conferències
- + Descomptes especials per a col·legiats i associats
- + Innovació en les noves tendències

DEPARTAMENT TÈCNIC

- + Servei exclusiu als col·legiats d'atenció de consultes
- + Publicacions de contingut tècnic
- + Sessions d'intercanvi tècnic generals i específiques per a firmes col·legiades

PARTICIPA EN ELS ESDE- VE-NIMENTS DEL COL·LEGI

- + Fòrum de l'Auditor
- + Dia de l'Auditor
- + Auditor per un dia (*jornada dirigida a estudiants d'últim curs de grau*)
- + Jornades d'Auditoria del Sector Públic
- + Jornades, sessions, conferències i activitats sectorials professionals
- + AMA (*Arc Mediterrani d'Auditors*)

DIRECTORI DE COL·LEGIATS I FIRMES

COMPRAVEN- DA DE FIRMES

- + Una oportunitat de negoci per als col·legiats que volen contactar amb altres despatxos o firmes d'auditoria

SERVEIS ESPECIALS PER A ASSOCIATS I COL·LABORADORS

ACTUALITAT

- + Revista *l'Auditor*
- + El Col·legi en premsa
- + Circulars i Newsletters
- + Guies

AVANTATGES I DESCOMPTES EXCLUSIUS EN PRODUCTES I SERVEIS

BORSA DE TREBALL

- + Necessites un auditor jove? Vols avançar en el teu pla de carrera? Vols accedir a les millors empreses d'auditoria del nostre país?
- + Informa't sobre les ofertes i demandes de treball amb la màxima eficàcia i eficiència. Els col·legiats poden publicar les seves ofertes de treball i les persones que cerquen feina, relacionada amb el món de l'auditoria de comptes, poden incloure el seu currículum

PARTICIPA DE LES COMISSIONS I GRUPS DEL COL·LEGI

- + RSE
- + Comitè Tècnic
- + Entitats no Lucratives
- + Actuacions Pericials
- + Concursal
- + Fiscal
- + Auditoria Sector Públic
- + Sèniors
- + Joves
- + Mediació

ALTRES SERVEIS

- + Lloguer d'espais
- + Signatura digital
- + Carnet col·legial
- + Assegurança de responsabilitat civil professional

Descobreix
els avantatges
d'estar al Col·legi

COL·LEGIA'T ARA

☎ 93 280 31 00
✉ col.legi@auditors-censors.com
🌐 www.auditorscensors.com

l'miscelània)

Formació financera a les escoles

Jordi Martínez Llorente

*Director d'Educació Financera
de l'Institut d'Estudis
Financers*

La crisi financera ha posat de relleu el gap informatiu existent entre les persones que assessoren o comercialitzen productes financers i la resta de la societat que els consumeix.

Des de fa més d'una dècada, els països més avançats duen a terme programes d'alfabetització financera amb l'objectiu d'oferir competències, coneixements i habilitats que permetin als ciutadans prendre millors decisions financeres.

L'any 2011, l'Institut d'Estudis Financers, juntament amb set partners d'altres països europeus, va participar en un projecte de la Comissió Europea per desenvolupar la prova pilot de l'EFEP, projecte que es basava en una millor pràctica a Escòcia, que consistia en el fet que professionals del sector financer impartissin tallers de finances personals a nois i noies d'entre quinze i setze anys. La prova pilot es va desenvolupar amb gran èxit a 750 alumnes catalans. Era la llavor del que seria un dels projectes d'Educació Financera més importants que es desenvolupen al sud d'Europa: el programa d'Educació Financera a les Escoles de Catalunya (EFEC).

Aquest any hem arribat a la Va edició del programa. A l'edició anterior, vam formar el 30% dels alumnes de 4t d'ESO del país, gràcies a la col·laboració de més de 600 voluntaris que van impartir gairebé 3.500 tallers a 301 escoles i instituts.

Els tallers els imparteixen treballadors voluntaris vinculats a entitats financeres (professionals en actiu o jubilats) i professionals vinculats a associacions del sector economicofinancer, entre ells el Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya. Les persones interessades que compleixen els requisits per poder ser voluntaris reben formació per tal d'adquirir les habilitats necessàries per compartir i impartir els coneixements als alumnes de 4t d'ESO. Durant la formació, els voluntaris reben arguments pedagògics per aprendre a gestionar l'aula, repassen els tallers que es duran a terme i comprenen la logística del programa.

Aquests tallers d'educació financera estan estructurats en blocs independents de 60 minuts de durada. Els continguts s'han desenvolupat, revisat i avaluat en col·laboració amb un comitè assessor format per professors de secundària de centres públics i concertats, i representants del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Actualment, s'imparteixen sis tallers. I inclouen temes bàsics de les finances personals com: elaborar un pressupost, conèixer els riscos de l'endeutament, el binomi risc/rendibilitat, les finances socialment responsables, entendre una nòmina, saber per a què serveixen els impostos o conèixer els drets bàsics dels consumidors.

L'EFEC segueix les directius de l'OCDE pel que fa a la participació d'entitats privades a les escoles, i aconsegueix des del primer dia amb el Codi de Bones Pràctiques per a les iniciatives d'Educació Financera que promou la CNMV i el Banc d'Espanya dins del seu Pla d'Educació Financera. Així doncs, tot i que és un programa en què col·laboren els departaments d'Economia i d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, l'Obra Social la Caixa, el Banc Sabadell, el BBVA, el Banco Santander, la Caixa d'Enginyers, l'Institut Català de Finances i l'Agència Tributària de Catalunya i rep el suport del Col·legi d'Economistes de Catalunya, EFPA-Espanya i el Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya, cap d'aquests logos entren a l'aula; l'únic logo visible en els materials que es lliuren a l'alumne és el de l'EFEC. I podem dir, amb orgull, que després de 10.000 tallers no hi ha hagut cap incidència.

Els voluntaris són la peça clau del programa, un 95% dels professors valora molt positivament que imparteixin els tallers, els voluntaris ens expressen que milloren les seves competències personals i gairebé tots recomanen l'experiència als seus companys. En aquesta cinquena edició ja tenim prop de 800 inscrits, que estem convençuts que faran que enguany l'EFEC també sigui un èxit. T'animo a gaudir d'aquesta experiència, pots inscriure't com a voluntari a **www.efec.cat/apuntat**.

l'miscelània)

Enquesta sobre el futur de l'auditoria

El passat mes d'octubre el Col·legi va realitzar al seu col·lectiu una enquesta sobre el "futur de l'auditoria". El debat sobre l'eficàcia de l'auditoria, l'evolució de la tecnologia i les expectatives de la societat comporta que els auditors hauran d'evolucionar amb la finalitat de cobrir les expectatives dels stakeholders, els canvis tecnològics i els canvis normatius. La professió necessita comprometre's en un debat sobre el futur de l'auditoria, la seva organització i les habilitats i formació necessàries per complir la seva missió. A continuació mostrem els resultats d'aquesta enquesta.

DADES GENERALS DEL ENQUESTATS

30%

PERTANY A FIRMES O NETWORKS ENTRE 2 I 5 SOCIS

15%

PERTANY A FIRMES O NETWORKS ENTRE 6 I 20 SOCIS

30%

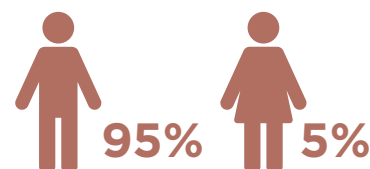
PERTANY A FIRMES O NETWORKS AMB MÉS DE 20 SOCIS

25%

SÓN AUDITORS INDIVIDUALS

40%

FORMA PART D'UNA XARXA

INFORMES

- El **68%** considera que no es compleix el gap d'expectatives entre l'abast del treball segons el marc normatiu vigent i el que esperen els grups d'interès.
- El **51%** considera que l'informe d'auditoria ampliat no ha millorat la transparència.
- El **93%** considera que no és raonable el mateix informe per qualsevol tipus d'empresa i dimensió.
- El **75%** considera que l'informe integrat que incorpora informació financera i no financera, definit per l'International Integrated Reporting Committee(IIRC), no resol les necessitats dels diferents stakeholders.
- El **63%** considera que no té sentit un únic informe per a tots el grups d'interès.
- El **53%** considera que els stakeholders requereixen noves formes de reporting i que els auditors estem preparats per atendre aquestes demandes.
- El **79%** considera que el usuaris dels informes han de participar de forma significativa en el debat respecte al seu contingut.

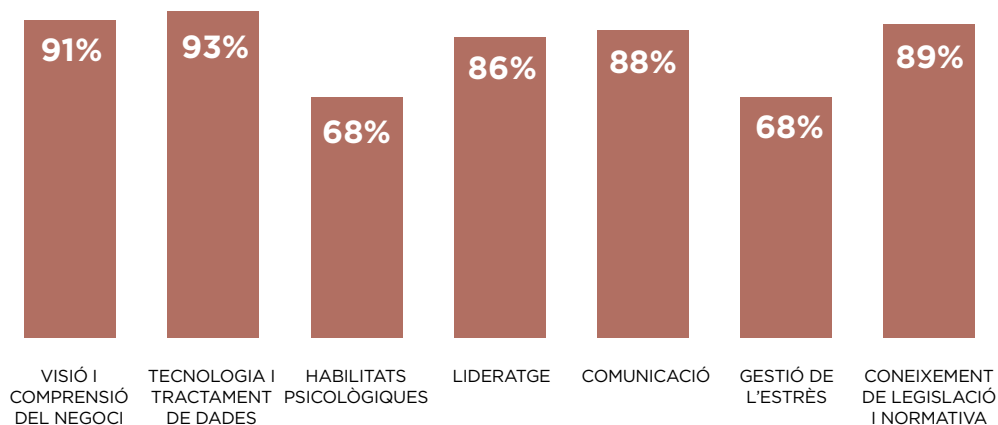
TECNOLOGIA

- El **86%** considera que tècniques com el data analytics i el cloud computing permeten a l'auditor fer una anàlisi més profunda de la informació disponible.
- El **72%** no utilitza tècniques de Big Data en l'anàlisi de la informació.
- El **71%** no ha incorporat especialistes en noves tecnologies.
- El **75%** té pensat incrementar la inversió en tecnologia en els propers anys.
- El **60%** no té previst compartir aquestes eines tecnològiques en xarxa.

FORMACIÓ, COMPETÈNCIES I HABILITATS

Els equips d'auditoria han d'estar preparats per afrontar els reptes d'avui i futurs. Quines de les habilitats següents creus que s'haurien de desenvolupar:

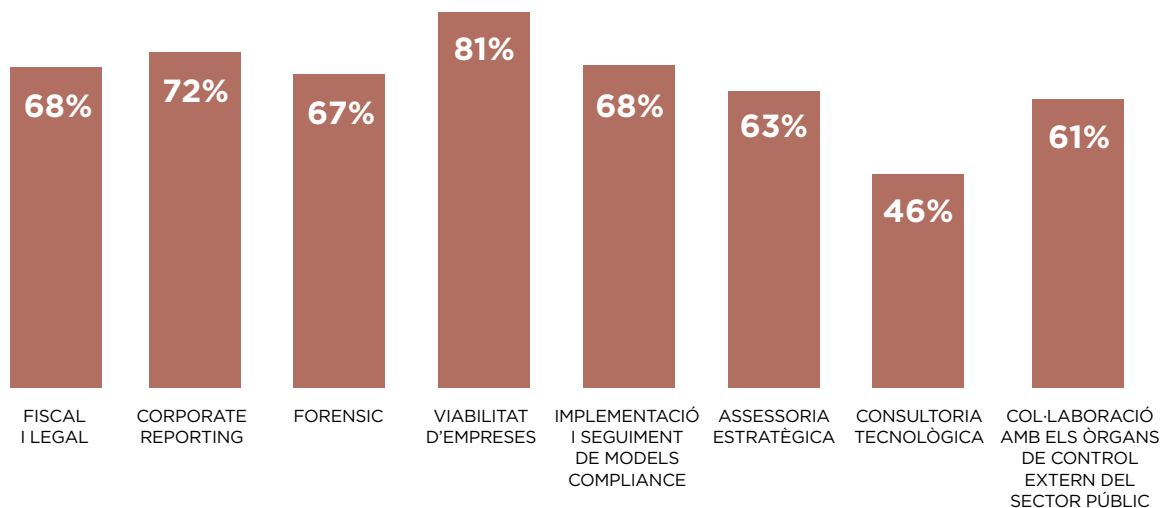
HABILITATS

ORGANITZACIÓ

- El **54%** considera que el model de la piràmide tradicional de les firmes d'auditoria no seguirà vigent.
- El **60%** considera que el perfil del professional actual no seguirà vigent.
- El **100%** considera que les empreses hauran de revisar la forma d'incorporació de personal i retenció del talent.
- El **91%** considera que els equips seran multidisciplinars.
- El **91%** considera que davant una major complexitat dels negocis i dels entorns, els honoraris han de ser superiors.
- Quines activitats complementàries a l'auditoria poden tenir més futur?:

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

- El **79%** creu que la sostenibilitat de la professió passa per assumir una major dimensió, mitjançant processos d'aliances amb altres professionals.

REGULACIÓ

- El **89%** considera que els reguladors han de preguntar-se si els continguts i requisits per accedir a la professió són els adients.
- El **93%** considera que els reguladors no tenen en compte a la professió a l'hora d'elaborar normes o adaptar bones pràctiques de transparència i retiment de comptes.
- El **75%** considera que les normes elaborades amb l'objectiu de salvaguardar la independència no són adients.
- El **77%** considera que la regulació, en la seva tasca per millorar la qualitat de l'auditoria, ha disminuït l'impacte del judici professional.

ALTRES

- El **91%** considera que l'auditoria ha de ser obligatòria.
- Un suposat increment dels límits actuals d'auditoria (actiu 2,85M€, xifra de negoci 5,7M€ i número mig treballadors 50) fins els límits de formulació de balanç abreujat (actiu 4M€, xifra de negoci 8M€ i número mig treballadors 50), afectaria al vostre volum de negoci?:
 - Per a un **30%** menys del 10% de reducció del volum de negoci.
 - Per a un **35%** entre el 10% i el 20% de reducció del volum de negoci.
 - Per a un **35%** més del 20% de reducció del volum de negoci.

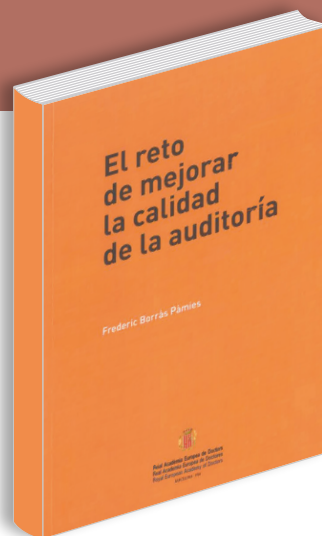
“El reto de mejorar la calidad de la auditoría”

Frederic Borràs Pàmies

Editorial: *Real Academia Europea de Doctores*

El Sr. Frederic Borràs, expresident del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya, en la seva recepció d'ingrés com a acadèmic corresponent a la Reial Acadèmia Europea de Doctors, va llegir el discurs titulat “El reto de mejorar la calidad de la auditoría”, del qual fem una sinopsi a continuació.

En aquest llibre es fa una anàlisi de la problemàtica actual de l'auditoria com a element fonamental de la fiabilitat de la informació financera que permet reflexionar sobre la seva situació actual, perspectives de futur i reptes de millora de la seva qualitat.

Indicador de liquiditat

El cobrament de la prestació o l'exercici del dret de rescat només és possible en cas de esdeveniment d'alguna de les contingències o supòsits excepcionals de liquiditat regulats en la normativa de plans i fons de pensions.

El valor dels drets de mobilització, de les prestacions i dels supòsits excepcionals de liquiditat depèn del valor de mercat dels actius del fons de pensions i pot provocar pèrdues rellevants.

Indicador de risc

◀Potencialment menys rendiment				Potencialment més rendiment▶			
1	2	3	4	5	6	7	
◀Menys risc				Major risc▶			

(La categoria "1" no vol dir que la inversió estigui lliure de risc)

Aquesta dada és indicativa del risc del Pla i està calculat en base a dades històriques mitjançant l'indicador Societat de Relacions Internacionals (Synthetic Risk Reward Indicator), que té una escala entre 1 i 7 i varien del 3 al 5. Aquesta dada pot no constituir una indicació fiable del futur perfil de risc del Pla. Adquireix aquesta categoria fonamentalment pel risc de tipus d'interès, així com pel de mercat i el de divisa. Pots consultar el risc de cada pla a <https://bit.ly/PPensionsCE>

El nostre regal, la teva satisfacció.

Com a soci de Caixa d'Enginyers, sabem com aconseguir-la:
una gestió especialitzada, professionalitat i transparència.

Si ens confies el teu Pla de Pensions, treballarem per a la teva
seguretat present i futura.

Amb el teu futur no es juga.

Informa-te'n a la nostra oficina al carrer Camèlies 42, o truca al 93 219 42 02,
estem a la teva disposició de 8:30h a 22,00h de dilluns a divendres. T'esperem.

Grup **Caixa d'Enginyers**

